

ZÁPAS O DUŠI 92

Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!

DUBEN 2007

Sola Scriptura - Jedině Písmo
Solus Christus - Jedině Kristus
Soli Deo Gloria - Jedině Bohu Sláva

Sola Gratia - Jedině Milostí
Sola Fide - Jedině Vírou

OBSAH

Služba nepovšimnutých	1
Sola scriptura a veriaci	2
Zaplatil Pán Ježíš Kristus za všechny hříchy všech lidí?	6
Znaky znovuzrozeného života	11
Smrt a nesmrtelnost	16
Euthanasie	25
O neúspěšných lidech	26
Obrana „svévolníků“	28
Být disidentem v církvi?	30
Skromný návrh	31
Iniciace 2006	33
Radikální křesťanství	40
Napsali jste nám	43

SLUŽBA NEPOVŠIMNUTÝCH

- ◆ *Blaze chudým v duchu...*
(Matouš 5,3).

Nový zákon zmiňuje věci, které podle našich měřítek nestojí za povšimnutí. „Blaze chudým v duchu...“ Doslova to znamená: „Požehnání jsou ti, kdo jsou nuzní.“ Ale vždyť žebráci nejsou ničím výjimeční! V kázání se dnes zdůrazňuje lidská síla či vůle, krása lidského charakteru – věci, kterých si lehce všimneme. Často dnes slyšíme slova: „Rozhodněte se pro Krista.“ Zdůrazňují něco, čemu náš Pán nikdy nedůvěřoval. Nežádal po nás, abychom se pro Něho rozhodli, ale abychom se Mu podřídili – a to je velký rozdíl. V základu Kristova království je ryzí nádhera naprosto obyčejných lidí. Moje chudoba je pro mne opravdovým požehnáním. Nemám-li silnou vůli a ani moje povaha za moc nestojí, pak mi Ježíš říká: „Blaze tobě, protože skrze svoji chudobu můžeš vstoupit do Mého království.“ Do Jeho království nemohu vstoupit díky svým kvalitám – mohu do něj vstoupit jen jako naprostý nuzák.

Člověk, který je pro nádheru svého charakteru svědectvím o Bohu, si to nikdy neuvědomuje. Vědomá výjimečnost je nekřesťanskou pýchou. Začnu-li přemýšlet, zda jsem Bohu k užítku, ztrácím bezprostřednost a krásu svěžestí Pánových dotyků.

- ◆ *Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra...* (Jan 7,38)

<http://www.reformace.cz> nebo <http://www.hcjb.cz>

2 ZÁPAS O DUŠI

Zkoumám-li, co ze mě plyne, ztrácím kontakt s Pánem.

Kteří lidé na nás měli největší vliv? Určitě ne ti, kdo si to o sobě mysleli. Nejvíce nás ovlivnili lidé, kteří si to ani v nejmenším neuvědomovali. Zbožnost si není nikdy vědoma vlastního vlivu. Pokud se svým vlivem počítáme, ztrácí se nám opravdová krása Ježíšova doteku. Ježíšovo dílo vždy dokážeme rozpoznat, uprostřed všednosti dá vždy vyrůst něčemu, co je výjimečné a inspirující.

– Oswald Chmabers –
To nejlepší pro Jeho slávu 21. srpna

SOLA SCRIPTURA A VERIACI

Význam těchto dvou slov je rovnako odsudzovaný ako aj uznávaný skupinami veriacich. Mnohí sa domnievajú, že ide o nebiblické učenie, ktoré je výmyslom reformácie. Ako uvidíme, Písma boli i v čase SZ autoritou, ktorú mohol upraviť iba Boh, a v NZ ich naplnil a do konečnej podoby uviedol Boh-Pán Ježíš Kristus, v apoštolskej dobe ich do jasnej a zrozumiteľnej reči ustanovili apoštolí, s priamym poverením Krista a s pôsobením Ducha Svätého. Nie vždy je každému jasné o čo ide, čo tento výrok znamená a kedy má byť ako princíp používaný. Hneď v úvode hovorím, že ide o princíp výkladu, nie o opieranie sa o Písmo s úmyslom popretia ďalších dvoch výrokov, ktoré patria k Sola Scriptura a tými sú Sola Veritas (jedine pravda) a Sola Fide (jedine viera).

Spojenie výrokov Sola Scriptura, Sola Veritas, Sola Fide.

Písmo samotné bez viery je iba obyčajnou knihou, ktorá má historickú výpovednú hodnotu, etický kódex a z hľadiska proroctiev ju môžeme postaviť na úroveň kníh od Nostradama a Sybily.

Pre veriaceho je však **obsah Písom jediným Slovom Božím /Sola Scriptura/, jedinou Pravdou /Sola Veritas/**

so záväzným, nemenným a autoritátnym obsahom, prijímaným vierou /Sola Fide/.

- ◆ *Sumou tvojeho slova je pravda, a na veky bude stáť každý súd tvojej spravodlivosti. (Žalmy 119:160)*
- ◆ *Posväť ich v svojej pravde! Tvoje slovo je pravda. (Ján 17:17)*

Prečo vierou?

Písma sú súborom kníh, ktoré vznikali v rozmedzí viac ako 1.500 rokov, ktoré boli spísané cca 45 autormi odlišného pôvodu a povolania. Medzi nich patrí vrchný veliteľ armády Jozue, čašník Nehemiáš, kráľ Dávid, pastier Ámos, rybár Peter, lekár Lukáš, colník Matúš, výrobca stanov Pavel. Ako vidieť, je to široké spektrum ľudí, viac či menej vzdelaných, no inšpirovaných a autorizovaných samotným Bohom.

Biblia obsahuje historické fakty, prorocké skutočnosti a hlavne biblické učenie o Bohu a Jeho plán spasenia človeka. Historické fakty sú overiteľné, podobne môžeme overiť i časť prorockých veršov, ktoré sa už splnili. Okrem nich Biblia obsahuje zaslúbenia, ktoré sa overiť nedajú a týkajú sa života po smrti a spôsobu cesty k večnému životu. K týmto častiam v Písme sa musí pristupovať vierou.

Autorita Boha, Pána Ježiša, Písma a apoštolov

Dostávame sa k časti, ktoré význam spojenia slov Sola Scriptura najviac objasní. Boh vo svojom Slove sám seba autorizoval ako toho, kto má skutočnú moc jednať, vlastniť, ovládať, odstraňovať. Jednotným biblickým presvedčením je, že oprávnenú moc nad stvorením má v konečnom dôsledku iba Stvoriteľ. Tak isto všetka ľudská autorita pochádza od Hospodina a každý človek, ktorému je zverená, nesie zodpovednosť za to, ako s ňou bude nakladať.

Božia kráľovská autorita nad ľudstvom spočíva v Hospodinovom nepochybniteľnom práve a moci disponovať človekom tak ako sa Jemu páči,

ZÁPAS O DUŠI 3

apoštol Pavol to prirovnáva spolu s Jeremiášom k hrnčiarovej moci nad hlinou Jer 18:6, Rim 9:21.

Celá Biblia dokazuje Božiu autoritu v skutočnosti, že všetci ktorí tento fakt ignorujú alebo ním opovrhujú tým na seba privolávajú Boží súd.

Aj autorita Pána Ježiša Krista predstavuje jeden z aspektov kráľovského postavenia. Je osobné a oficiálne, lebo Ježiš je Božím Synom rovnako ako i Synom človeka, čo znamená Človek-Mesiáš.

Ježišova autorita sa behom jeho služby prejavila v neodvolateľnosti a nezávislosti Jeho učenia, Mat 7:28 a násl., v moci vyhánania nečistých duchov, Mar 1:27, vo vláde nad prírodnými zákonmi ako je napr. búrka Luk 8:24 a násl., v Jeho tvrdení o odpúšťaní hriechov (čo prináleží len Bohu), a v tom, že Ježiš svoje tvrdenia dokázal, pokiaľ Ho niekto k tomu vyzval. Mar 2:5-12; porovnaj s Mat 9:8. Po svojom zmŕtvychvstaní Mu bola daná všetka moc na nebi i zemi.

Prenos tejto autority na apoštolov vidieť v Jeho poverení, ktoré znamenalo, že apoštolovia sa stali svedkami, vyslancami a predstaviteľmi, Mat 10:40; Jan 17:18; 20:21; Sk 1:8; 2Kor 5:20; ktorí mali založiť, budovať a riadiť Cirkev. 2Kor 10:8; 13:10; porovnaj s Gal 2:7 a násl..

Apoštolmi predkladané učenie je Kristovou pravdou, ktorú im zjavil Duch Svätý a to spôsobom obsahovým i formálnym, 1Kor 2:9-13; porovnaj s 1Tes 2:13; a ktorá má byť normou pre vieru 2Tes 2:15; porovnaj s Gal 1:8; a pre chovanie 2Tes 3:4,6,14. Dôležité je si uvedomiť, že apoštolovia predpokladali, že ich jednotlivé nariadenia budú prijímané ako prikázania samotného Pána, 1Kor 14:37 a odvolávajú sa na Evanjelia, učenia ktorého sa im dostalo a nikdy ho nemenia.

Závažným faktom je, že každý apoštol obdržal svoju autoritu osobne a priamo od Ježiša Krista, nikto z nich nemal žiadneho zástupcu ani nástupcu!

Na každej generácii pravých kresťanov teda musí byť poznať, že nadväzuje na tú prvotnú, ktorá patrí Kristovi. Toho sa dá dosiahnuť, ak sa veriaci svojou vierou podriaďuje norme učenia, ktorú priniesli Kristom poverení zástupcovia a hlavne: ktorá je pre všetky veky zaznamenaná v dokumentoch Nového Zákona.

♦ *Lebo ja osvedčujem každému, kto čuje slová proroctva tejto knihy, že keby niekto pridal k tomu, na toho Bôh prídá rân, napísaných v tejto knihe; a keby niekto odňal zo slov knihy tohoto proroctva, tomu odnime Bôh jeho diel z knihy života a z toho svätého mesta a z toho, čo je napísané v tejto knihe.*

(Zjavenie 22:18-19)

Teraz sa teda pozrime, ako by mal výklad Písniem vyzerať a aké aspekty ho ovplyvňujú.

Obecný výklad

Tento je v rukách všetkých veriacich a objasňuje pravdy Božie za istých presne definovaných podmienok. Každú časť Biblie je potrebné interpretovať v jej kontexte, ale nielen v bezprostrednom verbálnom, ale v širšom, časovom, miestnom a situačnom. K tomu prispievajú nasledujúce faktory:

1. Jazyk a štýl

Idiomy a väzby vetných členov v biblických jazykoch sa môžu od dnešných dosť líšiť a pre správny výklad je potrebné o nich vedieť. Tak isto je treba brať do úvahy literárne kategórie, ktoré Biblia obsahuje. Väčšinou sú dobre známe, ale biblické proroctvá a apokalyptické spisy majú také rysy, ktoré sú typické iba pre ne a vyžadujú špeciálne výkladové postupy. Viď koľko rôznych výkladov sa zaoberá Zjavením Jána.

2. Historické pozadie

Biblické Slovo sa vzťahuje na celé obdobie blízkovýchodnej civilizácie až do roku 100 po Kristovi, teda časové rozmedzie je dlhé niekoľko tisícročí, behom ktorých došlo k rade podstatných

4 ZÁPAS O DUŠI

zmien. Jednotlivé etapy biblického obsahu musíme uvádzať do súvislosti s ich vlastným kontextom.

3. Geografické prostredie

Náboženské konflikty v SZ často súvisia s prírodnými podmienkami Palestíny. Napríklad uctievanie boha Báála vzniklo v zemi, kde život závisel na daždi. Pre Kenaneejcov bol Báál bohom búrky, ktorý oplodňoval zem a tí, ktorí mu slúžili, si chceli pomocou rituálov zaistiť pravidelné dávky vlhky a hojnú úrodu.

4. Spoločenská situácia

Dôležitejšie ako otázky doby, miesta a jazyka sú však záležitosti, ktoré sa týkajú každodenného života ľudí s ktorými sa v Písme stretávame. Tými sú láska, nenávisť, nádeje a obavy, medziľudské vzťahy a pod. Ak čítame text s pravým zaujatím, umožňuje nám to samo o sebe vžiť sa do určitej miery do ich situácie a pozeráť sa na svet ich očami. Až potom si uvedomíme, že trvalá pôsobnosť Biblie z časti pramení zo záujmu o tie rysy ľudského života, ktoré sú vo všetkých dobách a miestach prakticky bezo zmeny.

Prejdime teraz k odbornému výkladu v súvislosti s jedinečnosťou Písma a princípu Sola Scriptura

Biblický výklad nepredstavuje iba exegézu (výklad) niekoľkých kníh, ale ich interpretáciu v rámci celého Písma s ohľadom na to, že každá jeho časť prispieva k posolstvu Biblie ako celku, ako kompletného Božieho Slova. Písmo tak zachytáva Božie Slovo k človeku a to ako človek odpovedá Bohu. Pretože obsahuje všetko, čo je nutné k spaseniu, a tvorí pravidlá viery a života v Cirkvi, je potrebné v Biblii hľadať to spoločné, čo umožní objasniť každú jej časť vo svetle celku, teda jednotiaci princíp výkladu a tým je Sola Scriptura. Aj v Novozákonnej rannej cirkvi a literatúre sú napr. predpovedi považované za jednotný celok, ktorý vyučuje čitateľa ku spásu a „vybavuje“ ho všetkým, čo k tomu a službe potrebuje. 2Tim 3:15 a nasl.

V apoštolských dobách ovplyvnil biblický výklad grécke predstavy o inšpirovanosti, čo znamenalo značnú alegorizáciu (obraznosť) textu. Tento spôsob výkladu bol rozšírený hlavne v Alexandrii, kde ho v prekresťanskom období reprezentoval Filón Tu panoval názor, že pomocou alegorizácie možno zistiť čo mal Svätý Duch na mysli a urobiť tak mnohé pasáže prijateľnými. Táto metóda v skutočnosti pôsobenia Ducha Svätého zastierala a potlačovala historický význam, povahu biblických zjavení pravdy.

Rozlišovanie medzi doslovným a duchovným výkladom Písma bolo rozpracované v stredoveku, pričom existovali tri rôzne druhy duchovného významu.

a) alegorický, ktorý učenie odvodzoval od rozprávania,

b) morálny, ktorý čerpal z textu poučenia pre život a chovanie,

c) analogický, ktorý odvodzoval zmysel „nebeského“ z pozemských vecí.

Reformácia a jej vodcovia položili nový dôraz na doslovný význam Písma a na gramaticko-historickú metódu exegézy (výkladu), ktorá tento význam pomáhala určiť. Tento doslovný gramaticko-historický výklad predstavuje základ, na ktorom má stavať teologická exegéza a i praktická aplikácia. Okrem toho, stáročné používanie Biblie v živote Božieho ľudu prináša neustále nové aspekty jej významu, bez akýchkoľvek nových právd a učení. Preto vychádzanie z pravého a pôvodného textu, významu Písma má za následok jeho platnosť a pravosť, jedinečnosť a nemennosť.

Typologický (zhody a rozdiely) výklad, obnovený v dnešnej dobe, je treba brať opatrne a s rezervou. Kresťania však majú k dispozícii merítko a trvalý vzor v tom, ako Ježiš používal Písmo, i keď On mal moc ich aj naplniť kým jeho učeníci iba hlásali a vysvetlovali. Písmo i pri takomto prístupe ostáva nemenné a stále.

Význam Sola Scriptura, Jedine Písmo, predstavuje princíp konečnej autority a zákona, na ktorý sa môže veriaci

ZÁPAS O DUŠI 5

nielen spofahnúť ale i kedykoľvek odvolať.

Kvôli objektivitve sa musím ešte prista-viť pri veršoch, ktoré používajú oponenti výkladu Sola Scriptura, ktorí tvrdia, že Písmo je nedostatočné, že písané, nie je živé, že litera (písané) zabíja.

- ◆ *ktorý nás aj učinil dostatočných za služobníkov novej smluvy, nie litery, ale Ducha, lebo litera zabíja, ale Duch oživuje. (2 Korintským 3:6)*

Predovšetkým treba vedieť pri použití vyššie spomenutých princípov výkladu v akej súvislosti je tento výrok použitý.

Litera, [je napísaná] patrí predovšet-kým k Starej Zmluve. Boh už dopre-du v nej oznamuje Novú Zmluvu, Jer 31:33, ktorá nebude tou zabíjajúcou literou. Stará zmluva sa týkala obriezky na tele a držania sa nedodržiateľných pravidiel, kým Nová Zmluva bude zapísaná na srdce človeka a ohlasovaný život prichádza v nej spolu s Kristom.

Zákon, ktorý bol písaný na kameni a papieri, koži, má formu predpisu a práve preto zabíja, lebo svojim obsahom dáva hriechu „dozrieť“. Rim 7:7-11. Nejde tu o falošné používanie zákona, 2Kor 3:14-16, ale o neschopnosť „Litery“ ako „písaného prikázania“ viesť k novému životu, ku ktorému vedie iba služba vyvolaná Duchom Svätým 2Kor 3:6,8. Až potom sa Písmo stáva „blízkym slovom“ Rim 10:8 a prestáva byť iba Literou. Nič to ale nemení na tom, že napísané ostáva autoritatívnym Slovom Božím.

Pozrime sa, čo hovorí Boh skrze svojich inšpirovaných autorov k Svojmu zaznamenanému slovu.

- ◆ *Posväť ich v svojej pravde! Tvoje slovo je pravda. (Ján 17:17)*
- ◆ *Nebo a zem pomínú, ale moje slová nikdy nepomínú. (Marek 13:31)*
- ◆ *Lebo ja osvedčujem každému, kto čuje slová proroctva tejto knihy, že keby niekto pridal k tomu, na toho Bôh pridá rán, napísaných v tejto knihe; keby niekto odňal zo slov knihy tohoto proroctva, tomu odnime Bôh jeho diel z knihy života a z toho svätého mesta a z toho, čo je napí-*

sané v tejto knihe.

(Zjavenie 22:18-19)

- ◆ *Zákon Hospodinov je dokonalý, občerstvujúci dušu; svedoctvo Hos-podinovo verné, ktoré robí prostého múdрым. (Žalmy 19:8)*
- ◆ *Dielami jeho rúk sú pravda a súd, verné všetky jeho nariadenia (Žalmy 111:7)*
- ◆ *Ak tedy tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo slovo Božie, – a Písmo nemožno zrušiť (Ján 10:35)*
- ◆ *Verné je to slovo a hodno každého prijatia, že Kristus Ježiš prišiel na svet spasiť hriešnikov, z ktorých prvý som ja. (1 Timoteovi 1:15)*
- ◆ *Verné je to slovo a hodno každého prijatia. (1 Timoteovi 4:9)*
- ◆ *Verné je slovo: Lebo ak sme spolu zomreli, budeme spolu aj žiť; (2 Timoteovi 2:11)*
- ◆ *Každé písmo, vdychnuté Bohom, je aj užitočné na vynaúčovanie, karha-nie, naprávanie, na výchovné káz-nenie v spravodlivosti (2 Timoteovi 3:16)*
- ◆ *jako aj vo všetkých listoch, keď v nich hovorí o tomto, v ktorých sú niektoré ťažko pochopiteľné veci, ktoré neučení a neupevnení prekrú-cajú ako aj ostatné písmo na svoje vlastné zatratenie. (2 Peter 3:16)*
- ◆ *Verné je to slovo, a chcem, aby si o tom o všetkom pevne dotvrdoval, aby tí, ktorí uverili Bohu, hľadeli konať dobré skutky. To je to, čo je dobré a užitočné ľuďom. (Títovi 3:8)*

Záver

Tu si dovolím vypožičať slová Wenera Gitta, ktorý o Božom Slove hovorí toto:

Iba Biblia je zjavená od Boha. Napo-sledy k nám prehovoril Boh skrze svojho Syna Žid 1:1 a žiadne doda-točné zjavenia už nebudú, Zjav. 22:18. Podľa toho, nie je možné k Slovu Biblie už nič pridať. Už Peter varuje svojho času o zhubných uče-niach 2Pet 2:1, ktoré povedú ľudí do zatratenia. Prídavky, skomoleniny,

6 ZÁPAS O DUŠI

nové pravdy, nie sú žiadnym Božím posolstvom, ale poľutovaniahodnými omylmi falošných učiteľov a zvodcov. Boh nedáva žiadne dodatočné zjavenia, iba tak nové svetlo o tom, čo už prv v SZ a NZ uviedol.

Aj my sami, si v určitých životných situáciách často prajeme priamu Božiu reč. Boh by to mohol urobiť, ale nie je to Jeho metóda. Martin Luther, John Wesley, Hudson Taylor, alebo Billy Graham boli, popr. sú významní Boží služobníci s mimoriadnym poslaním. Vždy sa odvolávali na Slovo Božie a z neho prijímali impulzy pre svoje požehnané pôsobenie.

Naša modlitba:

- ◆ *Vyuč ma, Hospodine, svojej ceste, aby som chodil v tvojej pravde (Žalmy 86:11)*

vyprosuje Boží zásah pre náš život. To môžeme zažívať a dodatočne spoznávať, to je Božie pôsobenie, ku ktorému dochádza i bez počuteľného Božieho hlasu.

Biblia tak ostáva jediným záväzným zdrojom informácií a jediným merítkom, ktorým sa má všetko kontrolovať. Aj výroky našich súčasníkov s úvodnou autorizujúcou formulou „Pán, Duch Svätý mi povedal, zjavil...“ je potrebné kontrolovať vo vyššie uvedenom zmysle.

Použitie zdroje a literatúra:

1. Svätá Biblia, prof. Jozef Roháček 1974
2. Biblický slovník, Adolf Novotný 1992
3. New Bible Dictionary 1996
4. Otázky, Werner Gitt 1992
5. Radikálne Evropské Reformace, W.R.Estep 1991
6. Theophilos Bible Software pavel@krestan.info

Milovaní, snažiac sa, jako len môžem, písať vám o našom spoločnom spasení prinútený som vám napísať a napomenúť vás, aby ste zápasili za vieru, raz ta danú svätým.
(Júda 1:3)

ZAPLATIL PÁN JEŽÍŠ KRISTUS ZA VŠECHNY HŘÍCHY VŠECH LIDÍ?

Otázkou tohoto zamyšlení je, zda uplatňuje Bůh princip dvojího trestu. V dnešní humanistické době, kdy v centru pozornosti stojí člověk a nikoliv Bůh, přichází kladení takovýchto otázek mnoha lidem krajně nevhodné. Drtivá většina lidí hlásících se ke křesťanství totiž věří, že Ježíš Kristus zaplatil samozřejmě za všechny hříchy úplně všech lidí. Pokud jsme ovšem křesťané věřící Bibli, měli bychom se ptát, kde v Bibli je něco takového napsáno? Nechme tedy mluvit Slovo Boží a podívejme se na několik veršů, které se k této otázce vztahují:

- ◆ *Ti, za něž Hospodin zaplatil, se vrátí. Přijdou na Sijón s plesáním a věčná radost bude na jejich hlavách. Dojdou veselí a radosti, na útek se dají starosti a nářek. (Iz 35,10)*

Kteří se vrátí? **Ti, za něž Hospodin zaplatil.** Nyní se podívejme do evangelií:

- ◆ *Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid ... (L 1,68)*
- ◆ *Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (Mt 1,21)*

Koho Ježíš vysvobodí z hříchů? **Svůj lid.** Dále:

- ◆ *On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích. (Tt 2,14)*
- ◆ *A zpívali novou píseň: „Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras. (Zj 5,9)*

Vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras. V této větě je přímo naznačen výběr určité množiny lidí z jiných množin (kmenů, jazyků, národů a ras). Výborně to koresponduje s tím, co Pán Ježíš říká v evangeliu podle Jana:

ZÁPAS O DUŠI 7

- ◆ *Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. **Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.** (J 10,14-16)*

Všimněme si, Pán Ježíš ve verši J 10,15 říká, že položí svůj život za ovce, nikoliv za kozly. Ve verši 10,16 pak mluví jasně o lidech, kteří ještě nejsou obráceni, jako o ovcích! S naprostou jistotou říká, že je přivede. Proč? Protože je vykoupí z jejich hříchů. A jak se pozná ovce? Bible jasně odpovídá:

- ◆ *Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste.* (J 8,47)

O shromažďování se hovoří i u proroka Izajáše:

- ◆ *Severu poručím: „Vydej!“ a jihu: „-Nezadržuj!“ Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, ... (Iz 43,6)*

Následující verš z Izajáše je pak doplňován veršem z Přísloví:

- ◆ *... každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil.* (Iz 43,7)
- ◆ *Hospodin učinil vše k svému cíli, i svévolníka pro zlý den. (Př 16,4)*

Z těchto veršů nám jasně vystupují dvě množiny lidí. Jedni, které Bůh učinil ke své slávě a druhí, které Bůh učinil pro zlý den (podle poznámky v ČEP je zlým dnem míněn den soudu Hospodinova v časnosti nebo na věčnosti). Jak to ale Bůh učinil? I zde nám dává odpověď Jeho Slovo:

- ◆ *On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. (Sk 17,26)*

Skrze jakého člověka stvořil Bůh celé lidstvo? Bůh učinil člověka jako muže a ženu; Adam a Eva měli děti až po pádu. Bůh tedy učinil celé lidstvo skrze padlého člověka, jak je zřejmé z následujícího verše:

- ◆ *Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (Ř 5,12)*

Bůh se rozhodl darovat části padlého lidstva nezaslouženě milost skrze oběť Ježíše Krista. Tak je celé hříšné lidstvo rozděleno na dvě části. Na lid, za jehož všechny hříchy zaplatil Ježíš Kristus z rozhodnutí Boží milosti. To jsou ti, nad kterými se Pán Bůh slitovává a dává jim místo srdce kamenného srdce nové, kterým pak vděčně přijímají Bohem darovanou milost. Zbývá část je pak ponechána ve své zatvzelenosti.

- ◆ *Jestliže proviněním Adamovým smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista. (Ř 5,17)*

Po tomto světě chodí dvojí lid – ovce a kozlové. Některé z ovcí už jsou ve stáde – ti, kteří již uvěřili v Pána Ježíše Krista, některé ovce zatím nevěří, ale během svého života nepochybně uvěří, i kdyby to mělo být v jejich poslední minutě, podobně, jako tomu bylo u zločince, který visel na kříži po Ježíšově pravici. Pak jsou na světě kozlové, o kterých není řečeno, že by za jejich všechny hříchy Pán Ježíš Kristus zaplatil. To znamená hroznou věc – budou muset platit sami, tedy dostanou, co si v Božích očích zaslouží.

Uplatňuje Bůh princip dvojího trestu?

K argumentaci biblickými verši připojme ještě jednoduchou úvahu. Pravděpodobně se shodneme, že musí platit jedna z následujících dvou možností:

1. Pán Ježíš zaplatil za všechny hříchy všech lidí, kteří kdy žili na tomto světě a ještě žít budou.

2. Pán Ježíš zaplatil za všechny hříchy těch, které Pán Bůh před stvořením světa vyvolil, aby byli svatí a bez poskvrny před Jeho tváří. To neznamená, že by z Kristovy oběti neměli žádný užitek i lidé, kteří nikdy nebudou spaseni.

8 ZÁPAS O DUŠI

Předpokládejme, že by Pán Ježíš zaplatil za všechny hříchy všech lidí. Proč by pak měl ještě kdokoliv trpět za své hříchy v ohnivém jezeře? Možná namítnete: „Protože zatvrzele odmítal/a evangelium.“ Ano, to je pravda. Ale zatvrzelé odmítání evangelia je přece také hřích! Pokud platí 1. možnost, pak i za tento hřích Pán Ježíš zaplatil na Golgotě, a tak by i ten, kdo zatvrzele až do konce odmítá evangelium, měl skončit v ráji. Jinak by Pán Bůh uplatňoval princip dvojího trestu a trestal by člověka za hřích, za který už zástupně trpěl Jeho Syn. To by ovšem bylo velmi podivné.

Omezené smíření a nekonečná hodnota oběti Pána Ježíše Krista

Učení o tom, že Pán Ježíš zaplatil za všechny hříchy pouze těch, které Pán Bůh před stvořením světa vyvolil, aby byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří, se někdy nazývá „omezené smíření.“ Je ovšem třeba zdůraznit, že slovem omezené se nenaznačuje, že by oběť Ježíše Krista měla snad omezenou hodnotu. Právě naopak! Oběť Pána Ježíše je dokonalá a stačila by pro nekonečný počet hříšníků. Sousloví omezené smíření však znamená, že Bůh vztahuje tuto oběť v plném rozsahu (odpuštění naprosto všech hříchů daných jedinců) pouze na ty padlé lidi, které se ještě před stvořením světa rozhodl smířit sám se Sebou skrze Ježíše Krista.

Kteří lidé vlastně uvěří evangeliu?

Jak vidíme z úvodního verše, znovu se dostáváme ke slovu všechny (všecky). Nesmírně důležité je uvědomit si, k čemu nebo ke komu se slovo všechny vztahuje. Uveďme si ilustrační příklad. Řekne-li se například: „Do naší vesnice přišlo krupobití a pomlátilo všechny meruňky,“ je jasné, že slovo všechny se vztahuje na všechny meruňky v obci pomlácené při lokálním krupobití. Nikoliv na všechny meruňky na Moravě, natož na celém světě. Slyšíme-li otázku: „Očesal jsi všechny meruňky?“, pak je patrné řeč o všech meruňkách v určité zahradě nebo sadu. Nikoliv o všech meruňkách v obci. Čteme-li tedy verš:

◆ *A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všecky k sobě,*

potřebujeme si položit otázku: „Které všecky má Pán Ježíš na mysli?“ Nejedná se patrně o absolutně všechny lidi, protože víme, že je-li hlásáno evangelium, tak mu zdaleka absolutně všichni lidé neuvěří. Kteří ale uvěří, je-li hlásáno evangelium? Podívejme se, co nám říká Slovo Boží.

◆ *Když to pohané uslyšeli, radovali se a velebili slovo Páně; ti pak, kteří byli vyvolení k věčnému životu, uvěřili.* (Sk 13,48)

Uvěř ti, kteří byli vyvolení k věčnému životu. Vyvolení totiž slyší Boží řeč:

◆ *Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste.* (J 8,47)

Jasně vystupuje použití slova všichni z následujících veršů:

◆ *... jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života. Každý v daném pořadí: první vstal Kristus, potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho.* (1K 15,22-23)

V Kristu dojdou všichni života (1K 15,22). Kteří všichni dojdou v Kristu života? **Všichni, kdo jsou Jeho (1K 15,23).**

Na tomto místě bych znovu rád varoval před fatalismem, aby někdo nepodleh dojmům, že ačkoliv chce, má cestu k Bohu zavřenou kvůli předurčení. Z fatalismu nás vysvobozuje následující verš z Ezechiele:

◆ *Což si libuji v smrti svévolníka? je výrok Panovníka Hospodina. **Zdali-pak nechci, aby se odvrátil od svých cest a byl živ?*** (Ez 18,23)

Necháš se napomenout tímto veršem? Toužíš se odvrátit od svých cest k Bohu? Pak ti nic nebrání! Uvědomuješ si, že jsi hříšník, který potřebuje lékaře? Pak tě Ježíš Kristus přišel pozvat!

◆ *Ježíš to uslyšel a řekl jim: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“* (Mk 2,17)

Přijď k Němu, On tě nevyžene ven, jak slíbil. Věz ale, že patříš mezi vyvolené

ZÁPAS O DUŠI 9

svévolníky a jen proto ti bylo dáno aby sis uvědomil, že potřebuješ Ježíše Krista. Nevyvolení svévolníci budou sami sebe považovat za zdravé a spravedlivé. Před Bohem ovšem spravedliví nejsou a Pán Ježíš je pozvat nepřišel. Takže kde je nějaký fatalismus? Toužíš-li po odpuštění v Ježíši Kristu, patříš k počtu vyvolených! Vrhni se k Němu a On ti odpustí a daruje Ti život věčný. Kdo není z počtu vyvolených, ten naopak po pravém Bohu Bible nikdy nezatouží. Někdo ovšem může namítnout, že Bůh chce spasit celý svět, a argumentovat známým veršem:

- ◆ *Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)*

Výše jsme si však už vysvětlili, kteří jsou ti, kdo v Ježíše Krista uvěří. Jsou to ti, kteří jsou Jeho a které Pán Bůh vyvolil ještě před stvořením světa. Ozřejmuje nám to jiný verš z Janova Evangelia, ve kterém Ježíš Kristus neprosí za celý svět, ale za ty, které ze světa dostal od Otce:

- ◆ *Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; (J 17,9)*

Patříme-li mezi ty, které Otec dal Pánu Ježíši Kristu, byli jsme vyvoleni ze světa a svět nás bude nenávidět.

- ◆ *Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. (J 17,14)*

A svět nemáme milovat ani my, jak je psáno:

- ◆ *Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. (1 J 2,15)*

Nemilujeme tedy svět a pamatujme si, že ne my jsme vyvolili Boha, ale Bůh vyvolil nás. Slovy Bible:

- ◆ *Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás, a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. (J 15,16)*

Nyní se pojďme zabývat následující otázkou:

Je možné ztratit věčný život?

Občas slyšíme otázky typu:

Znal jsem jednoho horlivého Božího služebníka, ale po pěti letech odpadl. *Ztratil věčný život?*

Je možné, aby tato věta platila? Jsem přesvědčen, že tato věta může platit pouze napůl. Je možné odpadnout, ale není možné ztratit život věčný. Podívejme se, co nám k tomu říká Bible:

- ◆ *A tehdy mnozí odpadnou a navzájem se budou zrazovat a jedni druhé nenávidět; (Mt 24,10)*

Bible tedy jasně učí, že odpadnout je možné. Ale kteří lidé vlastně odpadnou? I na tuto otázku nám dává Bible jasnou odpověď:

- ◆ *Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale nezůstali s námi, aby vyšlo najevo, že nepatří všichni k nám, kdo jsou s námi. (1J 2,19)*

Zde je řeč o odpadnutí lidí, kteří nikdy doopravdy nebyli křesťané, ač se tak jiným jeví. To, že to nebyli opravdoví křesťané, se ukázalo, až když odpadli. O lidech, kteří klidně mohou být ve svém okolí pokládáni za horlivé Boží služebníky, a přesto nikdy nebyli opravdovými křesťany, hovoří i Ježíš:

- ◆ *Mnozí mi řeknou v onen den: 'Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu prorokovali a ve tvém jménu nevy-mítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?' A tehdy jim prohlásím: 'Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.' (Mt 7,22-23)*

Nejsou to lidé, kteří by dobře začali křesťanský život, a pak „nějak“ odpadli.“ Oni nikdy křesťané nebyli, ač tak vypadali – Ježíš říká, že je nikdy neznal.

Dále se stane, že se jako o odpadlých může někdy mluvit o lidech, kteří jsou spíše ztracené mince, zatoulané ovce, neposlušní synové/dcery, než opravdoví odpadlíci. Takoví budou ovšem všichni nalezeni a přivedeni do stáda (viz Lukáš 15. kapitola). Někteří

10 ZÁPAS O DUŠI

z nich budou potřebovat více poznání, aby nebloudili, jiní povzbuzení, jiní mírné nebo důraznější napomenutí, jiní přísnou Otcovskou výchovu. Všichni ti, které Bůh ještě před stvořením světa vyvolil ke spáse, však na věčnosti skončí v Jeho království.

Za odpadlé mohou být považováni lidé, kteří ani nikdy pravé biblické evangelium neslyšeli. Slyšeli jen jakési pseudoevangelium a namísto Boha Bible věřili v boha vlastních představ. Ti mohli odpadnout pouze od boha vlastních představ, což může být naopak dobrý krok k pravému Bohu Bible. Ti z nich, kteří jsou z počtu vyvolených, nepochybně ještě pravému evangelium uvěří, až ho uslyší.

Tedy ti, kteří z pouhé Boží milosti dostali život věčný v Ježíši Kristu, nikdy neodpadnou!

- ◆ ... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)
- ◆ Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: ne zahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvá. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno. (J 10,27-30)

Někdo ovšem může namítnout: „Proč nás tedy Bible nabádá k tomu, abychom se drželi Boží milosti a v zásadě nás před odpadnutím varuje?“ Ano, to je pravda a tato nabádání a varování máme brát naprosto vážně. Nezapomeňme ale, že i tato varování jsou pro Boží vyvolené součástí Boží spasitelné milosti. Jsou nám dána právě proto, abychom se jimi nechali napomenout a nikdo z vyvolených tak ne zahynul. A vyvolení se jimi nechají napomenout, zatímco nevyvolení brát Bibli vážně nebudou. Pán má se svými trpělivost:

- ◆ Pán neotál splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. (2Pt 3,9)

Bůh udělá vše kvůli záchraně svých vyvolených – dokonce i zkrátí dny:

- ◆ A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk; ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny. (Mt 24,22)

Navíc je Bůh nejenom původcem spasitelné víry, ale i jejím udržovatelem, takže vyvolené není možné svést:

- ◆ Neboť vyvstanou lžimesiášové a lži-proroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné. (Mt 24,24)

Logické důvody, proč nelze ztratit věčný život

Zatím jsme uváděli biblické verše, které nám ukazují, že věčný život nelze ztratit. Nyní si uveďme i několik důvodů logických:

Život věčný trval pět let

K takovému absurdnímu závěru musíme dospět, když se o někom prohlásí, že byl 5 let Božím služebníkem, ale pak ztratil věčný život. 5 let – to je na věčnost dost málo.

Co by se muselo stát, aby opravdu obrácený křesťan ztratil věčný život?

Když už někdo z Boží milosti uvěřil v Pána Ježíše Krista, co by ho mohlo přimět, aby své rozhodnutí radikálně změnil a Krista se zřekl? Snad nějaká životní situace? Ale vždyť je psáno:

- ◆ Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí. (Římanům 8,28)

Nebo snad falešné učení? Ale vždyť jsme výše uváděli verš, který ukazuje, že vyvolené není možné svést (Mt 24,24). Nebo si snad někdo myslí, že člověk, který se jeden den rozhodne pro Krista, se o pět let později probudí a jen tak bez příčiny se rozhodne proti Kristu? Pokud by bylo možné, aby se jeden a týž člověk rozhodl bez příčiny jinak v čase B, než se předtím rozhodl v čase A, pak jsou lidská rozhodnutí produktem nějakého generátoru náhody. A říká-li se takovému generátoru náhody „svobodná vůle“ a tvrdí-li se, že ji člověk bude mít i v Bo-

žím království, tak potom bude možné ztratit spasení i na věčnosti a být pak z ráje uvržen do ohnivého jezera.

A jestliže Bůh ví, že někdo ztratí věčný život v 87, tak proč ho nenechá jednoduše zemřít třeba v 85, kdy ještě spasen je? A není vlastně nejlepší věc, která právě uvěřivšího křesťana může potkat, to, že ho ihned na ulici srazí auto? Co kdyby odpadl už zítra? Doufám, že výše položenými otázkami se podařilo ukázat, jak je absurdní představa, že by někdo snad „ztratil život věčný.“

Odkazy ke studiu předurčení:

1. *O zkaženosti člověka* – ZOD 60
2. *Svrchovanost Boha a základní myšlenka předurčení* – ZOD 55, 56
3. *Kalvinismus versus arminianismus* *Podvojně předurčení?* – ZOD 62
4. *Omezené smíření* – ZOD 63
5. *Učinné povolání Duchem, Vytrvalost svatých* – ZOD 65
6. *Evangelium a predestinace*
7. *Co věříme o pěti bodech kalvinismu* – *Stanovisko pastorů sboru Bethlehem Baptist Church* – reformovaný –

Zájemcům, kterým některá čísla ZODu chybí, jim je na požádání rádi zašleme.

ZNAMY ZNOVUZROZENÉHO ŽIVOTA

1. list Janův 5:1-5

Statistik George Barna klasifikuje jako znovuzrozené všechny, kdo uvádějí, že v minulosti „učinili osobní rozhodnutí pro Ježíše Krista, které má stále podstatný význam pro jejich život“, a dále udávají, že „věří, že po smrti půjdou do nebe, protože vyznali své hříchy a přijali Ježíše Krista jako svého Spasitele“. (The Barna Update [3/5/2001]; v: Ron Sider: *The Scandal of the Evangelical Conscience* [Baker], str. 18.) Podle těchto kritérií o sobě nějakých 35% až 43% příslušníků americké populace tvrdí, že jsou znovuzrození.

Na první pohled tato čísla vypadají jako důvod k radosti. Jak ale bude evangelikální teolog Michael Horton:

Gallup a Barna nám představují výsledky průzkumů, které jeden za druhým ukazují, že životní styly evangelikálních křesťanů bývají se stejnou pravděpodobností naprosto stejně hedonistické, materialistické, sobecké a sexuálně nemravné jako ve světě vůbec.

(*Modern Reformation* [květen – červen 1993], cituje Sider, str. 13.)

Jak ukázal průzkum zadaný časopisem *Leadership*, dokonce i mezi pastory je 20% těch, kteří si přinejmenším jednou měsíčně prohlížejí pornografické materiály, a to bylo ještě před érou Internetu! (*Leadership* [zima 1988], str. 24.) Další průzkum z téhož roku zjistil, že jen 6% studentů evangelikálních seminářů pokládá sledování pornografických filmů z mravního hlediska za nesprávné. (David Wells; v: *Christianity Today* [1/15/1998], str. 25.)

Ježíš varoval, že bude mnoho těch, kdo mu budou říkat „Pane, Pane“ a dokonce i konat zázraky v jeho jménu, ale on v soudný den prohlásí:

♦ *Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti* (*Matouš 7:23*).

Vzhledem k tomu všichni nezbytně potřebujeme mít jasno v tom, zda jsme skutečně znovuzrozeni nebo ne.

Každý rodič zná tu velkou radost, když na svět přijde nový život. Někteří rodiče však musí snášet bolest a zármutek, když se děťátko narodí mrtvé. Rozdíl je způsoben tou jedinou věcí, kterou nikomu nedá dokonce ani moderní medicína – životem. Stejně jako v tělesném, tak i v duchovním světě znamená život úplně všechno! Když se člověk skutečně narodí z Boha, bude jevit známky života. Pokud tyto známky chybí, je to důvod k vážnému znepokojení.

Jak se apoštol Jan blíží k závěru listu, hovoří o všech třech kritériích pravého křesťanství, kterými se během listu opakovaně zabýval, v jediném odstavci.

12 ZÁPAS O DUŠI

Dělá to jednak jako shrnutí, jednak proto, aby ukázal, že jsou vzájemně provázána jako vlákna tkaniny. Všechna tři závisí na znovuzrození, které je jejich základem. Můžeme se na ně dívat jako na tři známky znovuzrozeného života. Pokud člověk od Boha skutečně dostane nový život, budou na něm tyto jeho příznaky patrné. Tyto projevy se sice stávají zřetelnějšími s postupem času, ale pokud se neprojeví vůbec, je zapotřebí, aby dotyčný zkoumal, zda je skutečně znovuzrozen. Jan nám ukazuje, že:

Známkami znovuzrozeného života jsou víra v Ježíše Krista, láska k druhým a poslušnost vůči Božím přikázáním.

Na tomto místě není snadné uspořádat Janovy úvahy do osnovy, protože se jeho myšlenky navzájem prolínají. John Stott říká:

Tím, co se [Jan] tak usilovně snaží ukázat, je zásadní jednotu jeho tří-prvkové teze. ... Skutečnou spojnicí mezi těmito třemi kritérii vidí ve znovuzrození. Víra, láska a poslušnost představují růst, který přirozeně následuje po narození shůry, ...

(J. R. W. Stott: *The Epistles of John [Eerdmans], str. 172.*)

Podíváme se tedy nejprve na znovuzrození a pak na tato tři kritéria.

1. Základem křesťanského života je znovuzrození (1J 5:1, 4)

Jan zmiňuje narození z Boha v 5:1 a 5:4. Začátkem vztahu s Bohem je nutně znovuzrození. Můžete celý život chodit do církve, být nábožensky založení, mravní a můžete církvi odvádět desátky. Nic z toho vás ale nedostane do nebe. Nikodémovi, silně nábožensky a mravně založenému člověku, Ježíš řekl:

◆ *Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží (Jan 3:3)*

A znovu to zdůraznil ve verši 3:7:

◆ *Musíte se narodit znovu.*

Mrtvolu můžete obléknout do sebekrásnějších šatů, a stejně zůstane mrtvolou. To, co potřebuje, je život. Z duchovního

hlediska jsme předtím, než jsme se narodili znovu, byli všichni

◆ *... mrtví pro své viny a hříchy“ (Efezským 2:1).*

Téhle mrtvole nepomohou ani ty nejkrásnější náboženské šaty na světě. To, co potřebujeme, je nový život, který nám může dát jenom Bůh. Nového života nemůžeme dosáhnout vlastním úsilím. Není to otázka toho, že se budeme víc snažit, dělat si v životě pořádek pomocí novoročních předsevzetí, častěji chodit do kostela nebo čehokoli jiného, co můžeme udělat my sami.

Naopak, iniciativa i moc jsou na Boží straně. Ježíš řekl:

◆ *Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu, které chce (Jan 5:21)*

Platilo to, když Ježíš zázračně křísil k životu ty, kdo byli mrtví tělesně, ale platí to i v duchovním smyslu: Pán Ježíš dává život, komu chce. Bůh má svrchovanou moc nad naším spasením. Apoštol Petr zvolal:

◆ *Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději (1Pt 1:3)*

Nebo jak to vyjádřil Pavel:

◆ *Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtví pro své hříchy. Milostjste spasení! (Efezským 2:4 5).*

Obnovení (čili znovuzrození) je zcela Božím dílem. Nemůžeme v něm sehrát žádnou aktivní úlohu, protože po duchovní stránce jsme mrtví. Mnozí se mylně domnívají, že znovuzrození je otázkou našeho rozhodnutí čili „svobodné vůle“. Každopádně se musíme rozhodnout, že v Krista uvěříme (Jan 1:12). Pak je ovšem otázkou: jak může něco takového udělat mrtvý hříšník? Jan 1:13 říká:

◆ *Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha. (Jan 1:13)*

ZÁPAS O DUŠI 13

Stejně jako nikdo z nás neměl nejmenší slovo v tom, jestli se narodí tělesně, nemůžeme rozhodovat ani o tom, že se narodíme duchovně. To je beze zbytku Boží práce, kterou koná podle své svrchované vůle. (Šířeji o tom pojednává Wayne Grudem: Systematic Theology [Zondervan], str. 699, 706.) Jinými slovy: Bible učí, že uvěřit v Krista jste se rozhodli právě proto, že vás Bůh vzkřísil z mrtvých. Bez toho by vůbec nikdo v Krista uvěřit nemohl ani nechtěl. Znovuzrození je základ.

2. Známkou znovuzrozeného života je víra v Ježíše Krista, Božího Syna (1J 5:1, 4, 5)

V úvodu i závěru tohoto oddílu klade Jan důraz na víru v Ježíše Krista. Všimněme si tří věcí:

A Víra je důsledkem znovuzrození, ne jeho příčinou (1J 5:1)

Dokonce i New American Standard Bible, která většinou volí velice doslovný překlad, smysl řeckého slovesa ve verši 1J 5:1 kdoví proč zatemňuje. Správně je překládá English Standard Version: „-Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha...“ Jeho gramatický čas (perfektum) vyjadřuje, že se děj odehrál v minulosti a jeho důsledky pokračují do přítomnosti a budoucnosti. Jinak řečeno, Jan zdůrazňuje, že víra je důsledkem či dokladem znovuzrození, ne jeho příčinou. Člověk, který se v minulosti zrodil z Boha, bude od té doby soustavně věřit v Ježíše jako Krista, Syna Božího. Takže jedna možnost, jak poznat, jestli jste znovuzrození, je odpovědět si na otázku: „Věřím, že Ježíš je Kristus, Syn Boží?“

Mnozí evangelikální křesťané mají k učení, že obnovení předchází spásnou víru, výhrady. (Když říkám „předchází“, myslím tím „předchází logicky“, ne „v čase“. Z časového hlediska se víra objevuje bezprostředně po obnovení.) „Jak může Bůh (nebo kazatelé),“ řekne kritik, „vyzývat lidi k tomu, aby uvěřili v Krista jako Spasitele, když uvěřit nedokážou?“ A tak z víry dělají ne výsledek, ale prostředek obnovení.

Já bych ale odpověděl otázkou, jak mohl Ježíš přikázat mrtvému:

◆ *...Lazare, pojď ven! (Jan 11:43)*

Není to zbytečné, přikazovat cokoli někomu, kdo je mrtvý? Nepochybně, pokud ovšem Ježíš nemá v úmyslu vzkřísit ho z mrtvých! Pak Bůh spolu s příkazem uděluje moc k novému životu, takže Lazar může příkaz uposlechnout. Když Lazar vyšel ven, byl to jasný důkaz, že už nový život od Boha přijal. Víra je viditelným následkem znovuzrození, ne jeho příčinou.

B Víra má jednoznačně určený předmět (5:1, 5)

Víra ve víru jako takovou nebo jakási mlhavá víra typu: „Věřím, že z každé kapky deště, která spadne na zem, vyroste květina.“ není spásná víra. Spásná víra je vírou v Ježíšovu osobu. Je to konkrétně víra v to, že Ježíš je Kristus (1J 5:1), Syn Boží (1J 5:5). Věřit, že Ježíš je Kristus, znamená věřit, že historická osobnost známá jako Ježíš z Nazaretu je Božím Pomazaným čili Mesiášem, jehož slibuje a o němž prorokuje Starý zákon. Ježíš je tím, kdo

◆ *vysvobodí svůj lid z jeho hříchů (Matouš 1:21)*

Věřit, že Ježíš je Syn Boží, znamená věřit, že tento Ježíš je věčným Bohem, druhou osobou Boží Trojice, vtěleným v člověku. Když o sobě Ježíš mluvil jako o Božím Synu, bylo tehdejšími židům jasné, že si činí nárok na božství. Když Ježíš prohlásil:

◆ *...Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji (Jan 5:17b),*

chtěli ho kamenovat, protože

◆ *...nazýval Boha svým vlastním Otcem, a tak se mu stavěl na roveň (Jan 5:18b).*

V reakci na tato obvinění Ježíš nezačal vysvětlovat, že ho posluchači špatně pochopili, ale prohlásil, že Bohu opravdu roven je (Jan 5:19, 47).

Apoštol Jan říká, že své evangelium sepsal proto,

◆ *...abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věříce měli život v jeho jménu (Jan 20:31b).*

14 ZÁPAS O DUŠI

Věřit v Ježíše jako Krista a Božího Syna znamená neodvozovat svůj osud na věčnosti a své spravedlivé postavení před Bohem od něčeho, co by bylo v nás samotných, dokonce ani od své víry, ale výhradně od Ježíše a od toho, že za naše hříchy zemřel místo nás na kříži. Věříme, že právě Ježíš splatil dluh, který máme vůči Bohu. Naše víra spočívá výhradně na osobě a díle Ježíše Krista.

C Víra má zřetelně pozorovatelný výsledek – přemáhá svět (5:4-5)

Jan se třikrát zmínil o přemáhání světa. „Světlem“ je míněn satanem ovládaný organizovaný systém zla, který vzdoruje Bohu a jeho záměrům. Podle biskupa Westcotta označuje tento termín

...souhrn všech omezených pomíjivých sil vzbouřených proti Bohu, které nám ztěžují poslušnost.

(*Brooke Foss Westcott: The Epistle of St. John [Eerdmans], str. 179.*)

Původní sloveso pro „přemáhat“ má společný základ s podstatným jménem přeloženým jako „vítězství“ (niké). Jsou to pojmy z oblasti vedení války či boje. Křesťanský život je boj se zbrání v ruce vedený proti nepříteli našich duší. Jan zde toto sloveso používá ve dvou různých časech. Tvar přeložený jako „přemáhá“ (5:4a, 5a) je v přítomném čase, který popisuje stálá, opakovaná vítězství nad silami a vlivy světa. Ale „přemohlo“ (5:4b) je v řečtině v aoristu, který lze chápat několika způsoby. Může vycházet z pohledu na úhrnný, celkový výsledek a ukazovat, že pro křesťanský život je přemáhání nepřítelů typické (konstativní či gnómičké aorist). Nebo by se mohl zaměřovat na postavení vítěze, které je naším dědictvím v Kristu. Nebo by se mohl týkat toho, že Janovi čtenáři rozhodně odmítli falešné učitele i jejich zavrženíhodná učení. Důraz není kladen na naši víru, ale na její předmět: Ježíše Krista. Řečeno s Janem Kalvínem,

to, čím víra vítězí, přijímá od jiného.

Vysvětluje, že zdůrazňováním své víry upíráme Bohu to, co náleží jemu.

(*J. Kalvin: Calvin's Commentaries [Baker], str. 255.*)

A dodává:

Vírou totiž míní to, že Krista skutečně pochopíme neboli, že se ho účinně chopíme, čímž jeho moc vztáhneme na sebe samé. (*J. Kalvín, str. 256*).

Janovi jde o to, že víra, kterou nám Bůh uděluje ve znovuzrození, vede k životu, který se vyznačuje soustavným vítězstvím nad zlými silami tohoto světa. Ačkoli v tomto životě nikdo z nás nezůstane zcela neposkvrněn vlivem nebo hodnotami světa, Jan tu říká vlastně totéž, co tvrdil už ve verši 2:15: Miluje li kdo svět, láska Otcova v něm není. Ti, kdo se narodili z Boha, by měli důsledně a stále více přemáhat svět.

Základem křesťanského života je tedy znovuzrození. A známkou znovuzrozeného života je víra v Ježíše Krista, Božího Syna. A dále:

3. Známkou znovuzrozeného života je láska k Bohu a jeho dětem (1J 5:1-3).

U tohoto bodu nehodlám trávit příliš mnoho času, protože jsme jej právě probrali (v rámci veršů 1J 4:7-21). Jan zde vyslovuje stejnou myšlenku jako v předcházejícím oddílu – totiž že láska k Bohu a jeho dětem jsou neoddělitelně spjaty. Kdo miluje Otce, miluje i děti, které zplodil (1J 5:1). První a druhé největší přikázání nemůžete odtrhnout jedno od druhého.

Láska k Bohu a jeho dětem je navíc především záležitostí vůle, ne citů. Lásku k Bohu dáváme najevo dodržováním jeho přikázání (1J 5:3). Láska k jeho dětem se projevuje v tom, že milujeme Boha a řídíme se jeho přikázáními (5:2). Sice bychom vůči Bohu i jeho dětem měli cítit lásku, ale tato láska by neměla na pocitech stát. Jak jsme viděli, biblická láska je především obětavé odhodlání usilovat o nejvyšší dobro toho druhého.

Na první pohled to vypadá, že Jan na tomto místě uvažuje v kruhu. Ve verši 1J 4:20 řekl, že nemůžeme milovat Boha, když nemilujeme svého bratra. Ve verši 1J 5:2 ale tvrdí, že lásku k bratrovi poznáme podle toho, že milujeme Boha. Jak se v tom vyznat?

ZÁPAS O DUŠI 15

Za první se Jan ze všech sil snaží ukázat, že lásku k Bohu nelze oddělovat od lásky k bratřím a naopak. Jedno praktické uplatnění verše 1J 5:1, které je nasnadě, zní, že musíme milovat každého, kdo se skutečně narodil z Boha. Pokud je zjevné, že se někdo znovu narodil a tak se stal Božím dítětem, je to můj bratr, i když se s ním třeba neshodnu v některých doktrinárních otázkách. Musím ho přijmout stejně, jako Kristus přijal mne (Římanům 15:7). Zatímco v případě spolupráce na díle evangelia se může stanovení přísnějších hranic ukázat jako nezbytné, tam, kde jde o lásku, bychom takové hranice vymezovat neměli.

Za druhé má Jan (v 1J 5:2) možná na mysli to, že by nás k tomu, abychom milovali Boží děti, měla motivovat opravdová láska k Bohu a z ní plynoucí poslušnost vůči jeho přikázáním. Jinými slovy: důvodem, proč druhé milujeme, by neměly být přirození činitelé, ať už spočívají v nich, nebo v nás samých. Milujeme z touhy dělat Bohu radost a poslouchat jeho slovo.

Za třetí tu mohlo Janovi jít o to, že skutečnou lásku k druhým je třeba definovat na základě poslušnosti Božím přikázáním, a ne podle toho, jak ji definuje daná kultura. Například v naší kultuře by se řeklo, že jednat láskyplně, když bratr upadne do vážného hříchu, znamená být na něj hodný a nad jeho hříchem přimhouřit oko. Říkat tomu hříchem nebo se ho snažit vést k nápravě by byl projev souzení a nedostatku lásky. Jenže jestli chceme hřešícímu bratřovi projevit pravou lásku, musíme milovat Boha a poslouchat jeho přikázání. A to znamená za tímto bratrem s láskou jít, abychom se ho pokusili přivést k pokání. Znamená to ukázat mu, že Ježíš Kristus je připraven mu odpustit a dát mu nad tímto hříchem vítězství. Cokoli menšího není biblická láska, ani k Bohu, ani k věřícímu, který zhřešil.

Známkami znovuzrozeného života jsou tedy víra v Ježíše Krista, láska k druhým – a konečně:

4. Známkou znovuzrozeného života je poslušnost vůči Božím přikázáním (1J 5:2-3).

Jan používá slovo „přikázání“ třikrát. Jak jsme viděli, neříká, že věřící poslouchají Boha dokonale. Spíš si všímá celkového směřování našeho života. Křesťanský život by se měl vyznačovat poslušností pramenící ze srdce, které miluje Boha. Když Boží dítě zhřeší, vyzná hřích, aby se mohlo navrátit do společenství s Bohem (1J 1:9; 2:1). Člověk, který tvrdí, že je znovuzrozený, ale nevdá mu, že jeho životní styl charakterizuje neposlušnost vůči Božím slovu, by měl zkoumat sám sebe, aby zjistil, zda skutečně žije z víry (1J 3:4-10; 2K 13:5).

Na konci verše 1J 5:3 dodává Jan povzbudivě, že „jeho přikázání nejsou těžká“. Nemyslí tím, že poslouchat Boží přikázání je vždy snadné nebo jednoduché. Pojmy „přemáhat“ a „vítězství“ svou bitevnou povahou ukazují, že poslušnost je často zápas. Svět, tělo a ďábel jsou strašliví nepřátelé, se kterými musíme neustále zápasit. V jakém smyslu tedy Boží přikázání nejsou těžká?

Za první: Boží přikázání nejsou těžká, protože máme novou přirozenost, která má sílu poslouchat. Právě to je smysl spojky „neboť“ na začátku verše 1J 5:4. (Některé překlady dokonce nezakončují verš 1J 5:3 tečkou, ale čárkou nebo středníkem.) Boží přikázání nejsou těžká, protože

◆ *vše, co se narodilo z Boha, přemáhá svět“ (5:4a KMS)*

„Vše“ je v řečtině ve středním rodě, nespíš proto, že jde především o naši novou přirozenost, která přemáhá svět. Jan tedy nezdůrazňuje „vítězícího člověka“, ale „vítěznou moc“.

Tím, co vítězí, není člověk, ale jeho narození z Boha

(*Alfred Plummer; cituje Stott, str. 174*)

Za druhé: Boží přikázání nejsou těžká, protože pocházejí od Boha, a ne od člověka. Lidská přikázání těžká jsou. Vždycky pramení ze snahy získat si určité postavení v Božích nebo v lidských

16 ZÁPAS O DUŠI

očíh pomocí systému lidských skutků. Farizeové přidávali k Božím přikázáním svá vlastní, ale Ježíš je označil za „těžká břemena“ (Matouš 23:4). Dokonce i Boží zákon představoval bez Kristovy milosti těžké jho, které nikdo nemohl unést (Skutky 15:10; Galatským 5:1). Boží přikázání ale pocházejí od dokonale moudrého nebeského Otce a jsou určena pro naše dobro. Jak řekl náš laskavý Spasitel:

◆ *Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží (Matouš 11:30).*

Za třetí: Boží přikázání nejsou těžká, protože jsou dávana a přijímána v prostředí lásky. Když milující otec dítěti říká, že si nemá hrát na rušné ulici, není to proto, že by mu nechtěl dopřát zábavu, ale proto, že ho má rád a chce ho chránit před úrazem, nebo dokonce smrtí. Nedospělé dítě může mít dojem, že ho tatínkovy příkazy omezují; pak mu ale nezbyvá, než se spolehnout na otcovu lásku a poslechnout i tak.

Nedospělý věřící může Boží přikázání vnímat jako omezování. Náš nebeský Otec ovšem ví, že nám hřích uškodí a zničí nás. Pokud jsme díky znovuzrození poznali jeho lásku v Kristu, musíme se na ni spoléhat a poslouchat jeho přikázání. Když si uvědomujeme, že Boží přikázání pramení z lásky, kterou nás Bůh jako své děti miluje, nepřipadají nám těžká.

Závěr

Úplně první vyšetření, které se u novorozence provede ještě na porodním sále, je stanovení takzvaného skóre podle Apgarové. Jeho smyslem je rychle posoudit tělesný stav novorozence po porodu a určit, zda nepotřebuje bezprostřední specializovanou nebo intenzivní péči. Hodnotí se při něm kritéria jako svalový tonus, tepová frekvence, reflexy, barva kůže a frekvence dýchání.

Naše nejmladší dcera přišla na svět s promodralou kůží, což mě dost vyděsilo. Doktor jí ale nevzrušeně vyčistil nos od hlenu a v minutě byla růžová a křičela. Skóre podle Apgarové neměla příliš vysoké, ale díky Bohu žila. Kdyby neza-

čala dýchat, nepřetékali bychom radostí, ale byli bychom ochromeni žalem. Znamky života mají při narození zásadní význam!

Pravé Boží dítě bude mít něco jako duchovní skóre Apgarové. Asi by nás napadly ještě další známky znovuzrozeného života, ale Jan uvádí tři: víru v Ježíše Krista, lásku k druhým a poslušnost Božím přikázáním. Pokud se pokládáte za znovuzrozené, možná bude zapotřebí, abyste vyhodnotili své duchovní skóre Apgarové. Pokud nejevíte tyto známky nového života v Kristu, musíte pokleknout a prosit Boha, aby vám dal „vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději“ (1. list Petřův 1:3).

Otázky k diskusi

1. Je li víra důsledkem, a ne příčinou znovuzrození, proč Bible vyzývá všechny lidi, aby uvěřili v Krista? Není v tom rozpor, jak někteří tvrdí?

2. Proč je důležité uznat, že znovuzrození pochází výhradně a zcela od Boha? Co z toho vyplývá pro praktický duchovní život?

3. Proč musíme lásku k druhým definovat ve smyslu lásky k Bohu a poslušnosti jeho přikázáním (1. list Janův 5:2)?

4. Co by měl věřící dělat, když mu Boží přikázání připadají těžká? Jaké kroky by měl podniknout?

Copyright 2006, Steven J. Cole

všechna práva vyhrazena.

Translation © Jan Šraml, 2006

SMRT

A NESMRTELNOST

Mezi lidmi se vžilo pořekadlo o těch, kteří nás ve smrti předešli, že už jsou na Pravdě Boží. Všichni, bez rozdílu náboženského vyznání a společenské důležitosti souhlasí s tím, že po smrti jsme si všichni rovni. Skutečností zůstává, že před Bohem, ani před vlastní smrtí nikdo neunikne. Proto je otázka vlastní smrti a věčného života pro každého člověka zásadní a jistě stojí za zamyšlení.

ZÁPAS O DUŠI 17

1. Smrt je nevyhnutelná

Kromě těch, kteří budou tělesně živi při 2. příchodu Pána Ježíše Krista, je tělesná smrt všech bezvýhradně jistá. Pomalu se blíží k sedmdesátce, a někteří moji vrstevníci již odcházejí na věčnost. Říkám si – teď již „prožívají“ pravdu. Tak dobře jsem je znal a nemohu ani s nimi probrat, jaká je. Vtíravé myšlenky na smrt neušetří nikoho. Jejich četnost je na prvním nebo druhém místě – tak jsou neodbytné. Žalmista také přemýšlí o smrti a o lidském snažení:

◆ *Srdce páliło mě v hrudi, v zneklidněné mysli mi plál oheň. Promluvil jsem svým jazykem takto: Hospodine, dej mi poznat, kdy přijde můj konec a kolik dnů je mi vyměřeno, ať vím, kdy ze světa sejdu. Hle, jen na píď odměřils mi dnů a jako nic je před tebou můj věk. Člověk je jen vánek pouhý, i kdyby stál pevně. Každý žitím putuje jak přelud, hluku nadělá, ten vánek pouhý, kupí majetek a neví, kdo to shrábne. (Žalmy 39:4-7)*

Kolik hluku naděláme! Jak se dereme nahoru! Každý, kdo si sáhl na smrt, nám poví, jak se mu po této zkušenosti zamíchaly priority. Co bylo poslední stalo se prvním a co první – posledním. My všichni, pán i kmán, jsme jen hlomozící vánek – pára nad hmcem:

◆ *...vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! (Jakubův 4:14)*

◆ *Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme. (Žalmy 90:10)*

◆ *Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí; sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě. (Žalmy 103:15-16)*

Otevřete si:

<http://www.biblehelp.org/mortality.htm> – tam dynamicky běží světové počítadlo úmrtí. Letos zemře asi 58 milionů lidí, jeden ze 113 lidí, asi 1,83 lidí za vteřinu. Otázka smrti není příliš populární, ale

nikdo se jí nemůže vyhnout. Abychom náš úvod uvedli na optimističtější rovinu, podívejme se na další verš:

◆ *I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují. (Žalmy 23:4)*

2. Mzdou hříchu je smrt – hřích a smrt jsou neoddělitelné

Často se setkávám s věřícími v Boha, o nevěřících nemluvě, kteří jsou naprosto překvapeni, až šokováni, že prvotní příčina tělesné smrti má duchovní, nikoliv tělesnou podstatu. Smrt je ve skutečnosti mzda nebo trest za hřích:

◆ *Mzdou hříchu je smrt, ... (Římanům 6:23a)*

◆ *Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti. (Genesis 2:17)*

Ukažte mi člověka, který nikdy nezhrěšil, a já vám ukáži člověka, který nikdy nezemře. Bezhrěšný člověk, Ježíš, mohl zemřít teprve tehdy, až byl ztotožněn s našim hříchem!

◆ *Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. (2. Korinským 5:21)*

Hříchem je člověk nejen usmrčen, ale hříchem také propadl úmorné práci a zaměstnání v tom smyslu, jak ji známe dodnes. Všechna povolání mají svůj prapůvod v hřichu, i když slouží především k obživě. Kdyby nedošlo k Adamovu pádu ve stvořeném ráji, nebylo by ani jednoho lidského povolání zapotřebí. Lékaři by nebyli – lidé by nebyli nemocní; účetní by nebyli – peníze neexistovaly – existují jen díky naší hříšné nepoctivosti; stavitelé by nebyli – nebylo třeba se ukrývat před nepřízní počasí; krejčí by nebyli – bezhrěšnost snesla nahotu a bylo ideální klima; školy by nebyly, písmo by nebylo – veškeré informace si Adam a Eva pamatovali, atd. Popřemýšlejte a zjistíte, že každé povolání by bylo zbytečné. Výjimkou jsou jen umění, zábava, sport atd., což nejsou zaměstnání v pravém slova smyslu, přestože se provozují i

18 ZÁPAS O DUŠI

profesionálně. Bez umění a zábavy bychom tělesně přežili, duše by ale strádala. Smrt a obživa lopotnou prací jsou následky hříchu:

- ◆ *V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš. (Genesis 3:19)*

3. Jak lidé i v „něco“ věřící vidí smrt a hřích?

1. Ateisté, ale i ti, kteří v něco tam někde nahoře věří, tzv. něčisté, obvykle vnímají smrt jako neexistenci, tedy stav nebytí. Nebyli jsme před narozením, nebudeme ani po něm. Podobně jsem to viděl po 37 let svého života. Právě poslušnost „nic-něco-nic“ nebo „nejsem-jsem-nejsem“ byla hybnou silou, která mne donutila přemýšlet o smrti a v konci konců o Bohu. Ptal jsem se sám sebe – je skutečně moje bytí vymezeno dvěma „nebytími“, mezi nimiž vězí? Jestli tomu tak je, pak moje „bytí“ nedává smysl a je vlastně „nebytí“. Jestliže jdu odnikud nikam, pak je na mé životní pouti dovoleno cokoliv, nic nedává smysl a na ničem nezáleží.

2. Podobně přemýšlejí ti, kteří se ztotožňují s nejrůznějšími proudy učení Nového věku a v různých obměnách tvrdí, že hmota, hřích, nemoc a smrt nejsou skutečné. Vše hmotné a přirozené je prý přelud, tedy i naše bytí. To je v podstatě teologie Christian Science (Křesťanské vědy). Na stránce

<http://www.christianscience.cz/>

se dočtete toto:

V božské Vědě je vesmír i s člověkem duchovní, harmonický a věčný. Věda ukazuje, že to, co se nazývá hmota, je pouze objektivní stav toho, co autorka (Mary Baker Eddy) nazývá smrtelná mysl.

Hmotu, hřích a smrt nelze zničit tím, že popřeme její existenci. Christian Science se zprostředkovaně, přes Mary Baker Eddy, k Bibli hlásí:

Bible je naší autoritou. Učebnice Věda a zdraví je „klíčem“ k bibli, který pomáhá otevřít její duchovní význam.

Zastánci této teologie by měli číst Bibli a jako „klíč“ používat obvyčejný rozum. Jsou následující verše skutečnost nebo „smrtelná mysl“:

- ◆ *Všech dnů Adamova života bylo devět set třicet let, a umřel ... Všech dnů Šétových bylo devět set dvanáct let, a umřel ... Všech dnů Enóšových bylo devět set pět let, a umřel ... Všech dnů Kénanových bylo devět set deset let, a umřel ... Všech dnů Mahalalelových bylo osm set devadesát pět let, a umřel ... Všech dnů Jeredových bylo devět set šedesát dvě léta, a umřel ... Všech dnů Metušelachových bylo devět set šedesát devět let, a umřel ... Všech dnů Lámechových bylo sedm set sedmdesát sedm let, a umřel ... (Genesis 5:5,8,11,14,17,20,27,31)*

3. Další lidé jsou snílci a požitkáři. Ti se snaží „žít“ v neskutečném světě a stůj co stůj uniknout tomu skutečnému. Popírají hovořit o všem nepřijemném a odmítají se s tím vyrovnat. Smrt je nezajímá, proto o ní nemluví. Tomu napomáhá i jejich pověrčivost. Kdyby prý o ní mluvili, přivolali by ji! V naší české kotlině se hovory o smrti nevedou, a když má člověk smrt na jazyku, všichni kolem raději mlčí. Kolik si o přípravě na smrt a o smrti přečtete v novinách, poslechnete v rozhlase, uvidíte v televizi, nebo popovídáte se sousedem? Smrt je skutečná a přirozený člověk má malou odvahu se jí postavit tvář v tvář, proč by si „kazil“ těch pár chvil někde na zemi? Jejich smysl života je buď ctnostný nebo neřestný únik (eskapáda), a rozptýlení na palubě Titaniku. Stav mnohé české duše vyjadřují známé texty písní V+W:

Nestojím o nekonečno s hvězdami všemi, stačí mi pár krásných let někde na zemi. Když já vám povídám, že je nebe na zemi, pravdu mám, věřte mi...

Život je jen náhoda ... a smrt je jako moře ...

Další skupinou jsou fatalisté, kteří se dívají na smrt „hrdinně“. Prý se jí nebojí.

ZÁPAS O DUŠI 19

Smrt je přece přirozená a nedílná součást života, a proto je nevzrušuje. Ale to je jen stoická maska. Stačí, aby se sami nebo jejich blízký přiblížil smrti a jejich „vyrovnanost“, jejich hra, končí. Písmo jasně učí, že ti, kdo neznají Boha, Ježíše Krista, žijí v nejistotě a napětí:

◆ ... **Nemají pokoj svévolníci,**“ praví můj Bůh. (Izajáš 57:21)

4. Další lidé smrt proklínají, vzdorují jí, odmítají ji. Na smrtelném loži jí „vyhrožují“ pěstí.

5. Mnozí lidé jsou životem utmáceni. Pesimisté života někdy končí jako sebevrazi. Jen v Česku si vezme život asi 1.500 lidí ročně. Ale ani únik ze života, sebevražda, není východisko!

◆ *Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověk Bůh učinil, aby byl obrazem Božím.* (Genesis 9:6)

◆ *Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a ježž máte od Boha? Nepatříte sami sobě!* (1. Korintským 6:19)

6. Nakonec vzpomeňme dnes znovu **rostoucí skupinu lidí** – náboženské a idealistické fanatiky, kteří sami sebe vidí jako mučedníky za správnou věc. V hloubi duše touží, aby za svůj ideál nebo víru položili život. Snad doufají, že když zemřou za víru nebo ideál, stanou se nesmrtelnými a oslavovanými mučedníky. Jsou motivováni buď idealistickou naivitou, což je hloupost hraničící s duševní poruchou, nebo chladnokrevným kalkulem. Pavel jim odpoví:

◆ *A kdybych rozdal všecko, co mám, ano kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje.* (1. Korintským 13:3)

4. Jak se na smrt dívají křesťané?

Tuto úvahu jsme začali větou:

Kromě těch, kteří budou tělesně živi při 2. příchodu Pána Ježíše Krista, je tělesná smrt všech bezvýhradně jistá.

Toto prohlášení je jen částečně pravdivé. Z biblického pohledu je tělesná smrt svléknutí těla, oddělení vnitřního člověka (duše a ducha) od přirozeného těla. I ti, kteří budou náhle proměněni, musí nej-

prve svléknout své přirozené tělo, aby si v okamžiku oblékli nové, oslavené tělo svého vzkříšení:

◆ *Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živi proměněni.* (1 Korintským 15:51-52)

Křesťané, kteří budou při 2. příchodu Pána Ježíše Krista tělesně živi, projdou „tělesnou smrtí“ v okamžiku „převlékání těl“, nebudou muset na nové oslavené tělo čekat jako ti, kdo tělesně zemřeli v Kristu.

Písmo vysvětluje a křesťan chápe tělesnou smrt jako rozpojení tělesné a duchovní složky člověka. Podobně, rozpojení lidského ducha a Božího Ducha je smrt duchovní. Manželství je mrtvé, když jsou manželé rozpojeni, manželství je živé, když jsou spojeni – příkladů najdete stovky... Jinými slovy, smrt není neexistence, smrt je rozpojení existencí. Obdobně, život je spojení. Spojení lidského ducha s přirozeným tělem je přirozený život – ten jsme dostali v okamžiku narození. Spojení lidského ducha s Božím Duchem je věčný duchovní život – ten jsme dostali v okamžiku duchovního znovuzrození. Následující text jako by nabádal křesťany, aby si přáli co nejčasnější tělesnou smrt:

◆ *Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás přibýtek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama. Proto zde sténáme touhou, abychom byli oděni šatem nebeským. Vždyť jen když jej oblékneme, nebudeme shledáni nazí. Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem, neboť nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přesně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlaceno životem. Ten, kdo nás k tomu připravil a dal nám již Ducha jako závdavek, je Bůh.* (2. Korintským 5:1-5)

20 ZÁPAS O DUŠI

Křesťan netouží svléknout pozemské tělo, touží, aby jej Bůh převlékl z pozemského do oslaveného, nebeského těla. Jak čas „svlékání“, jenž je nutně ztotožněn s časem stínu tělesné smrti, tak i čas „oblékání“, je výhradně věcí Božího, ne lidského časového rozvrhu. Křesťan by měl hledat příklad u apoštola Pavla:

◆ *Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás. (Filipským 1:22-24)*

Křesťan touží po Kristu celým srdcem, ale tělesnou smrt nehledá, protože Bůh odměnil každému svému vyslanci dobré noviny (evangelia) pozemský čas, jak uznal sám za vhodné. Křesťan ví, že smrt je v úplném protikladu Boží povahy, stejně jako svatost a hřích, proto plně spoléhá na Boží podporu v času své smrti. V čase umírání věřící člověk nebude sám, protože jej nic nemůže oddělit od Boží lásky, jež je projevena v jeho Pánu Ježíši Kristu:

◆ *I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují. (Žalmy 23:4)*

Prokletí smrti bylo zlomeno Ježíšem Kristem na kříži. Křesťané se věčného oddělení od Boha nemusejí obávat:

◆ *Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň? Zbraní smrti je hřích a hřích má svou moc ze zákona. Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista! (1K 15:55-57)*

Mrak smrti je pro křesťana prostředkem, jenž jej přenesení k cíli a smyslu jeho bytí, ke kterému byl stvořen. Smysl a cíl křesťanovy existence je přebývat ve Stvořitelově a Spasitelově přítomnosti, hledět na Boží slávu, oslavovat Boha, a věčně růst ve všem, co pro něj Bůh připravil:

◆ *A život věčný je v tom, když poznají těbe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. (Jan 17:3)*

Smrt těch, kdo jsou uschováni v Ježíši Kristu, je Bohu „drahá“, tedy cenná, vzácná a milá. To je povzbuzující! Zde nabývá smrt úplně jiný rozměr, než na jaký jsme ze světa zvyklí:

◆ *Drahá jest před očima Hospodinova smrt svatých jeho.*

[KR] (Žalmy 116:15)

Smrt svatého v Kristu je přepravní akce. Cesta spasené duše k Bohu není žádná osamělá pouť tmou:

◆ *I umřel ten chudák a andělé ho přenesli k Abrahamovi; zemřel i ten boháč a byl pohřben.*

(Lukáš 16:22)

Bůh žárlivě touží po své nevěstě, které se dal poznat, touží po těch, kteří skrze Ducha řekli Bohu své „ano“, kteří se ztotožnili s Kristovou obětí na kříži, a podle svého „ano“ jsou věrnou nevěstou, která nesmilní s jinými bohy:

◆ *Či myslíte, že nadarmo je psáno: 'Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil'? (Jakubův 4:5)*

V okamžiku, kdy Boží dítě zemře (tím byl i ukřižovaný lotr, který se na Ježíše před smrtí obrátil), jeho duše odchází k Bohu:

◆ *Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“*

(Lukáš 23:43)

Každý křesťan, který tělesně zemře, má přislíbený nový příbytek:

◆ *V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. (Jan 14:2)*

Domů odchází každý, kdo věří, že Ježíš Kristus vzal na sebe náš hřích a na kříži nás před Bohem zastoupil v potrestání:

◆ *V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.*

(2 Korintským 5:8)

Ač to zní jako protimluv, smrt je pro křesťany zisk:

◆ *Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. (Filipským 1:21)*

Smrt věřícího znamená, že jeho vědomá duše je anděly přenesena před Boží trůn. Bůh nám však připravil nové tělo, takové, jaké měl Ježíš Kristus, když ve vzkříšení vstal z mrtvých:

ZÁPAS O DUŠI 21

- ◆ *A nejen to: i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávajícе přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla. (Římanům 8:23)*

Boží děti dostanou nové tělo v den Pána Ježíše Krista, tj. v Den Páně. Tehdy se Kristus vrátí podruhé. Nejprve duše zemřelých křesťanů ve vzkříšení budou oděny do nového těla, potom žijícím křesťanům Bůh v okamžiku svede staré a obleče nové tělo:

- ◆ *Máme pro vás slovo od Pána: My, kdo se dožijeme Pánova příchodu, nepředejdeme ty, kdo zesnuli. Ozve se burčující povel, hlas archanděla a Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe a tehdy jako první vstanou mrtví v Kristu. My živí budeme spolu s nimi uchváćeni do oblak vstříc Pánu; potom už budeme s Pánem navždycky. Povzbuzujte se navzájem těmito slovy. (1 Tesalonickým 4:15-18)*

5. Přetrvá tělesnou smrt duše, duch nebo obojí?

Nemáme místo, abychom hlouběji prostudovali složitější teologickou otázku, zda je člověk trichotomní, zda má tři části – tělo, duši a ducha; nebo zda je dichotomní, zda má jen dvě části – tělo a nemateriální osobní podstatu, kterou Písmo zaměnitelně jednou nazývá duší a jindy duchem. Dnes se přikláním k dichotomnímu pohledu. Písmo totiž nikde výslovně neučí, že je člověk trojjediný jako Bůh, což je jeden z hlavních argumentů zastánců trichotomie. Trojjedinost Boha přece pojednává o třech osobách jedné Boží hlavy, zatímco trichotomie o třech složkách jedné lidské osoby. Bližší studium odhalí, že pojem „duše“ je častější, ale ne bez výjimky, spojen s myšlením obecně, vztahem k tělu, pocity, vjemy, náklonností, odporem atd. Pojem „duch“ je více spojen s niternými úmysly, především ve vztahu k Bohu:

- ◆ *Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než každý dvojsečný meč. Proniká až k rozhraní duše a ducha, až do*

morku a kloubů, až do srdce, kde zkoumá jeho myšlenky [duši?] a úmysly [ducha?]. [NBK] (Žd 4:12)

Tak jako máme jen jedno hmotné tělo, které má kosti, morek, klouby a nesčetné množství dalších funkčních orgánů, tak podobně, máme jen jednu nehmotnou podstatu s nejméně dvěma funkčními oblastmi nebo „orgány“ – duševním a duchovním. Vnitřní nehmotný člověk (Písmem zaměnitelně nazývaný duše nebo duch) je Bohu vzácnější, je neproniknutelně vyššího, četnějšího a složitějšího organického řádu než fyzické tělo.

- ◆ *Či myslíte, že nadarmo je psáno: 'Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil'? (Jakubův 4:5)*

Lidského ducha nebo duši nemůže žádný člověk zabít:

- ◆ *A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle. (Matouš 10:28)*

6. Materialistický pohled: Duše neexistuje

Tento pohled zastávají všichni ti, kteří vidí smrt jako naprostý konec, jako absolutní nebytí. Do svých 37 let jsem byl jeden z nich. Je to stanovisko bezvýhradných materialistů, z nichž někteří v nějakého boha nebo sílu tam nahoře mohou pošetile i věřit. Otázka, zda duše přežívá tělesnou smrt, je pro materialisty bezpředmětná, protože žádná duše neexistuje. Materialisté jsou přesvědčeni, jinou možnost ani nemají, že lidské vědomí, myšlenkový ruch, všechny tvořivé, mravní a citové projevy hmotného člověka jsou pouze materiální produkty mozku, podobně, jako je žluč produktem jater nebo slzy slzných žláz. Tak jako mrtvá játra nevylučují žluč, tak mrtvý mozek nevylučuje vědomí sebereflexi a vše co je s tím spojeno. Nemáme dostatek prostoru, abychom se dopodrobna zabývali materialistickým pohledem, zda je člověk, naprosto a ve všem, opravdu pouze hmotné podstaty, tedy, že žádná nehmotná podstata – duše nebo duch neexistuje.

22 ZÁPAS O DUŠI

7. Přetrvá duše tělesnou smrt?

Některé náboženské skupiny, které se odvolávají na Bibli, výslovně učí, a biblickými texty dokazují, že duše člověka nepřetrvá tělesnou smrt. Jedni věří, že člověk je jeden nerozdělitelný celek, potom, logicky, umírá celý člověk. Další, na příklad, již výše zmíněný text:

- ◆ *Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ (Lukáš 23:43)*

chápu následovně:

Ježíš mu odpověděl: „Amen, **pravím ti dnes**, budeš se mnou v ráji.“

Přesunutím pouhé čárky je logicky změněn celý smysl Ježíšova oznámení. Ježíš lotrovi prý neoznamuje „dnes budeš se mnou v ráji“, ale „dnes ti pravím, že jednou budeš se mnou v ráji“. Jistě, původní text neměl interpunkci. Prostudujte si verše Mk 14:30, L 19:5 a L 19:9. Ve všech Ježíš vyslovuje slovo „dnes“. Pokaždé říká, že se „dnes“ něco stane. Ani jednou neříká, že „dnes“ něco říká. Aby tento pohled obhájili, odvolávají se na verše následujícího druhu:

- ◆ *Vždyť úděl synů lidských a úděl zvířat je stejný: Jedni jako druzí umírají, jejich duch je stejný, člověk nemá žádnou přednost před zvířaty, neboť všechno pomijí. Vše spěje k jednomu místu, všechno vzniklo z prachu a vše se v prach navrací. (Kazatel 3:19-20)*
- ◆ *Všechno je u všech stejné: stejný úděl má spravedlivý i svévolný, dobrý a čistý i nečistý, obětující i neobětující; dobrý je na tom jako hříšník, přísahající jako ten, kdo se přísahat bojí. Na všem, co se pod sluncem děje, je zlé to, že všichni mají stejný úděl a že srdce lidských synů je naplněno zlobou; po celý svůj život mají v srdci samé ztřeštěnosti a pak se odeberou k mrtvým. Kdo tedy bude vyvolen? Všichni, kdo žijí, mají naději. Vždyť živý pes je na tom lépe než mrtvý lev. Živí totiž vědí, že zemrou, mrtví nevědí zhola nic a nečeká je žádná odměna, jejich památka je zapomenuta. (Kazatel 9:2-5)*

- ◆ *Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš. (Kazatel 9:10)*

Z těchto textů zdánlivě vyplývá, že není rozdíl mezi člověkem a zvířetem. Až zemřou, nebudou vědět nic! Nelekejme se těchto veršů. Kazatele musíme číst v podtextu celé knihy i v podtextu celé Bible. Autor zde a na většině místech své knihy popisuje, co viděl „pod sluncem“ tedy na povrchu této země – jak přemýšlí pozemští moudří vzdělanci nebo-li tělesní lidé, kteří pozemské bytí považují za vrchol svévole a všehomíra. Sousedloví „pod sluncem“ se v knize vyskytuje 58 krát! Pod sluncem se opravdu jeví, že není rozdíl mezi zvířaty a lidmi, že vše smrtí končí a celoživotní pachtění je v konci konců k ničemu. Člověk nahý přichází a nahý ze světa odchází. Kazatel se ale na věci lidského bytí dívá také z pohledu „nad sluncem“, i když toto sousloví výslovně nepoužívá:

- ◆ *Bůh člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost. Hříšníka však nechá lopotit se, shánět a hromadit věci, které nakonec musí předat tomu, kdo se zalíbí Bohu. Také to je pomíjivost a honba za větrem. (Kazatel 2:26)*

Závěr knihy Kazatel objasňuje, oč v celé knize jde. „Pod sluncem“ se jeví vše fatalisticky pesimistické a moudří světa to tak prožívají. Z pohledu „nad sluncem“ je ale všechno úplně jinak:

- ◆ *Pamatuj na svého Stvořitele, než se přetrhne stříbrný provaz a rozbije se mísa zlatá a džbán se roztrhne nad zřídlem a kolo u studny se zláme. **A prach se vrátí do země, kde byl, a duch se vrátí k Bohu, který jej dal.** Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, všechno pomijí. Zbývá jen dodat, že Kazatel byl moudrý, lid stále poznání vyučoval; přemýšlel a bádá a složil přísloví mnohá. Kazatel se snažil najít výstižná slova; tak bylo zapsáno, co je pravé, slova pravdy. Slova moudrých jsou jako*

ZÁPAS O DUŠI 23

*bodce, jako vbité hřeby jsou slova sběratelů, pastýřem jediným proslovená. Nadto pak zbývá, synu můj, říci: Přijmi poučení! Spisování mnoha knih nebere konce a mnohé hloubání unaví tělo. Závěr všeho, co jsi slyšel: **Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí. Veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé.***

(Kazatel 12:6-14)

Kazatel neučí, že je vše pomíjivost, a že po smrti nic není. Ukazuje, že „pod sluncem“ tak věří všichni vzdělaní i nevzdělaní. Kazatel naopak nabádá všechny, vzdělané i nevzdělané, že „nad sluncem“ je vše úplně jinak: **„Boha se boj...“**

Podívejme se na ty texty, které nad jakoukoliv pochybnost učí, že duše přetrvává své tělo, i když to zpráchnívá v zemi.

Ježíš ujistil Martu, že ten, kdo v něj věří, nikdy nezemře. Život v Kristu je nesrovnatelně lepší než ten, který známe zde na zemi:

- ◆ „*Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel!*“ *řekla mu Marta. „I teď ale vím, že o cokoli Boha požádáš, to ti Bůh dá.“ „Tvůj bratr vstane,“ řekl jí Ježíš. „Vím, že vstane – při vzkříšení v poslední den,“ odpověděla Marta. „Já jsem vzkříšení i život,“ řekl jí Ježíš. „Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, nezemře navěky. **Věříš tomu?**“ [NBK] (Jan 11:21-26)*

Kazatel neviděl všechno jen z pohledu – pod sluncem, viděl také z nadhledu – nad sluncem. Všichni lidé mají přece ve svém vědomí touhu žít a existovat navěky. Rozhodně se liší od zvířat, která o své smrti nepřemýšlí. Historie vládců a majetných je provázána honosnými hrobkami, pyramidami, balzamováním a dnes zmrazováním těla k teplotě absolutní nuly. Sám Bůh dal lidstvu touhu po věčnosti a věřícím lidem vložil do srdce sám Sebe, aby toužili po věčnosti, kterou budou trávit se svým Stvořitelem:

- ◆ *On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po*

věčnosti, jenže člověk [pod sluncem] nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná. (Kazatel 3:11)

Ježíš v Matoušově evangeliu vykládá Exodus 3:6 tak, že zástupy žasly. Zde je Mojžíš:

- ◆ *A pokračoval: „Já jsem Bůh tvého otce, **Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.**“ Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět. (Exodus 3:6)*

Bůh je stále Bohem Abrahama, Izáka a Jákoba. Bůh může být Bohem jen živých, ne mrtvých. Všichni tři patriarchové směřují ke vzkříšení těla, ale jejich duše stojí vědomě před Božím trůnem. Jak by mohl být vůbec „někomu“ Bohem, kdyby ten „někdo“ neexistoval? Neexistující žádné potřeby ani touhy nemohou mít. Ježíš interpretuje (Exodus 3:6) takto:

- ◆ *A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetlí jste, co vám Bůh pravil: **‘Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?’ On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých.** (Matouš 22:31-32)*

Bible zřetelně učí, že jak duše spasených, tak duše nespasených jsou po tělesné smrti ve vědomém stavu. Následující učením z úst Ježíše není jen pohádka, ani předobraz, ale skutečný příběh, který nám leccos odkrývá. Vystupují zde dva lidé, kteří skutečně žili na zemi, kteří skutečně zemřeli, a kteří skutečně vedli posmrtný dialog:

- ◆ *Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strojil a den co den skvěle hodoval. U vrat jeho domu lehával nějaký chudák, jménem Lazar, plný vředů, a toužil nasytit se aspoň tím, co spadlo se stolu toho boháče; dokonce přibíhali psi a olizovali jeho vředy. I umřel ten chudák a andělé ho přenesli k Abrahamovi; zemřel i ten boháč a byl pohřben. A když v pekle pozdvihl v mukách oči, uviděl v dáli Abrahama a u něho Lazara. Tu zvolal: **‘Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí aspoň špičku prstu ve vodě a svlaží mé rty, neboť se trápím***

24 ZÁPAS O DUŠI

v tomto plameni.' Abraham řekl: 'Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se raduje a ty trpíš. A nad to vše je mezi námi a vámi veliká propast, takže nikdo – i kdyby chtěl, nemůže odtud k vám ani překročit od vás k nám.' Řekl: 'Prosím tě tedy, otče, pošli jej do mého rodného domu, neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.' Ale Abraham mu odpověděl: 'Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!' On řekl: 'Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.' Řekl mu: 'Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.'“

(Lukáš 16:19-31)

Tento text má hluboké poslání. Ježíš naráží na skutečnost, že Židé, protože neposlouchají Mojžíše, neuvěří ani Ježíši Kristu, který z mrtvých vstal:

◆ *Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. (Jan 5:46)*

Výše uvedený text je pro naši diskuzi klíčový, protože verše jasně učí, že po tělesné smrti jsou duše spasených i nespasených ve vědomém stavu. Další verš potvrzuje, že všechny vědomé duše v poslední den Páně obdrží těla:

◆ *... a tak jako oni mám naději v Bohu, že jednou **spravedliví i nespravedliví vstanou** [budou vzkříšeni i v těle] k soudu. (Skutky 24:15)*

Proto starozákonní věřící sami sebe považovali za nomády, cizince a přistěhovalce na této zemi. Vždyť i Abraham bydlel jen ve stanech. Ti všichni hledali a skutečně dosáhli tu pravou nebeskou zemi, kterou pro ně a všechny v Kristu Bůh připravil. V domě Ježíšova Otce je připraveno mnoho příbytků pro živé, ne mrtvé duše. Přesto, stále ještě čekají na vzkříšení svého těla:

◆ *Ve víře zemřeli ti všichni, i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili, vyznávají-*

ce, že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci. Tím dávají najevo, že po pravé vlasti teprve touží. Kdyby měli na mysli zemi, z níž vykročili, měli možnost se tam vrátit. Ale oni toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské. Proto sám Bůh se nestydí nazývat se jejich Bohem. Vždyť jim připravil své město. (Židům 11:13-16)

V tomto okamžiku je v nebi nepřehledné množství vědomých zesnulých spravedlivých duší. Všichni pozemští lidé, jejichž jména jsou již zapsána v nebeské knize života, vstupují skrze prostředníka nové smlouvy – Ježíše Krista, do nebeského Jeruzaléma, stávají se Beránkovou nevěstou, totiž církví prvorozených, předstupují před anděly, před Boha, a před **vědomé duše všech spravedlivých**, kteří je ve smrti již předešli a dosáhli cíle:

◆ *Přistoupili jste ale k hoře Sion a k městu živého Boha – nebeskému Jeruzalému, k nespočetnému zástupu andělů, k slavnostnímu shromáždění, k **církvi prvorozených**, kteří jsou zapsáni v nebesích, k Bohu, soudci všech, k **duchům spravedlivých, kteří došli cíle**; k prostředníku nové smlouvy Ježíši a ke skrope ní krví, která mluví lépe než [krev] Ábelova. (Židům 12:22-24)*

Jestliže ti, kteří vložili naději v Pána Ježíše Krista, po tělesné smrti nebudou existovat, jestliže jejich duše bez těla nebudou očekávat vzkříšení těla, potom jsou křesťané ti nejubožejší lidé pro smích všem:

◆ *Neboť není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus. Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. **Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!** (1 Korintským 15:16-19)*

◆ *... Jestliže mrtví nevstanou, pak jezme a pijme, neboť zítra zemřeme'. (1 Korintským 15:32b)*

Ti, kdo mají naději v Kristu, se těší na nový domov, naplní se slova z Janova Zjevení 21:4:

- ◆ ... a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.

Pokud mají pravdu všichni ti, kdo jsou přesvědčeni, že smrtí vše končí, pak úděl věřících a nevěřících zůstane navždy stejný – nicota. Jestliže se ti, kdo věří v konečnou neexistenci mylí, budou na Pravdě nemile překvapeni. Závěrečná modlitba starší sestry, která má k nebeské bráně velmi blízko, tuto naději vyjádřila následovně:

Smrt, to není tečka za životem, je to jen pomlčka na cestě domů.

– pst –

EUTHANASIE

Nedávné legalizování aktivní euthanasie v Nizozemí otevřelo novou kapitolu diskuze na obou stranách Atlantiku. Pro někoho je tento legislativní akt jasným dokladem toho, že moderní (resp. post-moderní) západní společnost pokračuje ve svém úpadku, který začal legalizací potratů. Někteří nizozemští křesťanští přátelé mi nedávno řekli, že podle jejich názoru není nový zákon nijak revoluční, neboť ve snaze Nizozemců dosáhnout co největší společenské otevřenosti došlo k legalizování toho, o čem si autoři zákona myslí, že je beztak obecně rozšířenou praxí ve většině rozvinutých zemí. Sám si nejsem jist, která z interpretací je děsivější.

My, reformovaní křesťané, o aktivní euthanasii někdy prohlašujeme: „Něco takového je proti Božímu zákonu“ anebo dokonce: „Bůh vraždu nenávidí.“ Jsem přesvědčen, že tyto reakce jsou pravdivé a správné a že je občas nutné, abychom tyto námitky nahlas řekli. Nicméně v mém okolí (a možná i ve vašem) žijí bližní a studenti, kteří nebudou mým slovům rozumět. Někteří z nich možná stěží vědí, co je Bible, možná z Bible nikdy nic nečetli a navíc, někteří z nich si nejsou jisti, zda má Bůh právo jim říkat, co mají dělat, anebo zda Bůh vůbec existuje. Tato skutečnost ztěžuje naši

snahu přiblížit křesťanskou etiku etice veřejné takovým způsobem, aby nám naši bližní mohli rozumět. Není to však nemožné.

V reformované interpretaci Božího zákona tkví velká moudrost, není to však jediná oblast naší teologie, která se dotýká témat veřejného života. Velmi důležitým přínosem naší teologie k diskuzi o tématech veřejného života je hluboké porozumění hříchu, přičemž jde o přínos, který je často opomíjen. Myslím, že je nutné, abychom ve veřejných diskuzích ukazovali, že politické obavy křesťanů pramení z realistického pohledu na lidskou mravní zkaženost. Pravdivost učení o dědičném hříchu může být dokázána titulními stranami téměř každých novin každý den – toto je fakt, který bychom měli stále připomínat. Tím, že dáme do souvislosti křesťanskou veřejnou etiku a realistické posuzování lidské mravní zkaženosti, učiníme naše obavy srozumitelnější našim bližním, kteří neznají Bibli, a navíc jim můžeme ukázat jejich vlastní potřebu evangelia.

V diskuzi o aktivní euthanasii navrhuji, abychom zvážili následující (Tyto body jsou osnovou přednášky z kurzu filosofie na Karlově Univerzitě v Praze):

1. Lidé mají silný sklon se navzájem zabíjet. Když zapnu televizi a sleduji zprávy, hlavní věcí, kterou se dovidám, je kdo koho a jak dnes zabíjel. Téměř každý den hlavní události obsahují zprávu o tom, že se lidé zabíjejí navzájem. Zdá se, že tomu tak je napříč celými lidskými dějinami. Hned jak otevřu Bibli, jeden z prvních příběhů je o tom, že Kain zabil svého bratra Abela. Totéž platí, když čtu klasickou literaturu anebo při studiu moderních dějin. My lidé máme strašlivou tendenci se navzájem zabíjet.

2. Lidé mají výrazný sklon klamat sami sebe a namlouvat si, že dělají dobrou věc, když se navzájem zabíjejí. Ačkoli většina lidí souhlasí s tím, že vražda je zlo, když se navzájem zabíjejí, často se jim podaří se přesvědčit či se oklamat, že zabití jiného člověka v jejich případě

26 ZÁPAS O DUŠI

není vražda. Toto platí především tehdy, pokud zabíjení schvaluje vlastní sociální skupina. Většina nacistů si pravděpodobně myslela, že zabíjení Židů je v pořádku. Souhlas s aktivní euthanasií může klidně být obdobný případ mravního sebeklamu. A pokud lidé mravně klamou sami sebe, zřejmě o tom ani nevědí.

3. Zdravá společnost potřebuje komplexní systém pravidel, zákonů a zvyků k tomu, aby nedocházelo ke vzájemnému zabíjení. Lze říci, že toto je obecný účel mravního kodexu. Občanská legislativa a pravidla lékařské etiky, týkající se aktivní euthanasie, nezůstávají stranou. Naopak – spolu s mnoha dalšími faktory vytvářejí soubor pravidel, jehož účelem je chránit lidskost života člověka. Tyto ostatní faktory zahrnují vše ostatní, počínaje pravidly silničního provozu, etiketou a konče mezinárodními úmluvami o lidských právech. Nicméně dějiny a každodenní zpravodajství ukazují, že faktory, které chrání lidskost života člověka, jsou poměrně křehké. Zákonně tolerování aktivní euthanasie ukazuje, že mravní kodex ochraňující život člověka je jednak porušen a za druhé, že hrozí jeho další narušování v budoucnosti. Toto je důvod, proč aktivní euthanasie nesmí být legalizována. A v tomto bodě je možná nutno, abychom ukončili naši diskusi ve veřejném prostoru.

Teologická poznámka k výše uvedeným argumentům: je pravdou, že existuje hluboký protiklad mezi křesťany a nekřesťany v chápání téměř všeho. Toto vede k neshodě mezi křesťany a nekřesťany i v oblasti veřejné etiky. Zároveň ale platí, že:

1. Boží zákon je vepsán v srdcích všech, neboť všichni jsou stvořeni „k obrazu Božímu“.

2. Křesťanská etika dává smysl, pokud je náležitě pochopena. Důkladné vysvětlení našich etických postojů, spolu s pečlivým zvážením výběru vhodného začátku diskuze, může učinit naše názory našim bližním mnohem srozumitelnějšími. Někteří si mohou všimnout našich postojů ve veřejném životě, prostřednic-

tvím čehož se křesťanská víra může stát hodnověrnou i některým z těch, kteří zatím nejsou věřícími. A myslím, že je to právě křesťanské chápání hříchu, co by mělo tvořit výchozí předpoklad pro veřejnou etiku.

Ze všech lidí by právě křesťané měli být realisty, pokud jde o lidskou schopnost páchat zlé a klamat sám sebe. To však není vše: musíme být schopni ocenit Boží milost v Kristu. Soli Deo Gloria!

*Dr. Thomas K. Johnson
Karlova universita*

O NEÚSPĚŠNÝCH LIDECH

Četl jsem v jedné staré knize příběh neúspěšného muže. Bylo to docela zajímavé čtení. Na počátku, v mládí, hořela pochodeň velkého nadšení pomáhat druhým. Pak přišla první krize: chybný krok, útěk, život v emigraci. Ale pak – druhá miza – návrat a nový začátek, tentokrát podstatně úspěšnější. Už zralý muž se postavil do čela národa. Probudil nadšení davu, představil jasnou vizi, slíbil šťastný život v nové domovině. A nejen to, vzal na svá bedra břímě polního vojévůdce. Vyvedl své věrné z těžké otročiny, vykročil s nimi vstříc svobodě.

Jenže vykročit a dojít, to jsou dvě různé věci. Dlouhá doba putování zřetelně ukázala, jak vratká je přízeň lidu. Jeho věrní zdaleka nebyli tak věrní, jak by se na první pohled zdálo. Kolik musel snášet nepřátelství, kolik záští vytrysklo čas od času na povrch, kolik nedůvěry musel překonávat. Poutníkům se stavělo do cesty množství překážek: postrádali vodu, potraviny, střetávali se s nepřáteli, o jejichž síle mnohdy neměli ponětí, na jejichž útoky se nemohli dostatečně připravit, chybělo jim zázemí domoviny, nacházeli se na cizím, neznámém území. Zprvu je držela naděje, že se dočkají naplnění slibů svého vůdce, že po překonání všech nástrah cesty nakonec dojdou do krásné, bohaté, bezpečné země. Jak ale plynul čas, začali jeden po dru-

hém umírat. Kosily je nemoci, padali v bojích s nepřáteli, čas od času došlo i k nevysvětlitelným katastrofám, které nikomu nepřidaly odvahy k další cestě.

Nakonec, po dlouhé řadě let, skutečně došli na hranici oné slibované země. V té době už z původních pamětníků útěku z otroctví zůstali jen tři, náš vůdce a dva další. Všechny ostatní pohřbili do písku pouště, vyhaslé bludičky zklamavých nadějí. Sliby, dané kdysi na počátku vůdcem, se ukázaly liché, alespoň pro ně osobně. Jejich naplnění se nedočkali. Veškerá očekávání se rozpadla v prach. A tehdy i náš vůdce, dlouhá léta živý jenou nadějí, umírá před hranicí svého cíle. Ani on nedošel. Marný život, chtělo by se povědět. I tak je možné vnímat život Mojžíše, služebníka Božího.

Nebo jiný případ, také z Bible: Mladý muž prožil mimořádné Boží povolání. Nejen pro duchovní službu, i když to bylo v jeho úkolu také obsaženo. Ale jeho osobní místo bylo v politické práci. Stal se čelným představitelem svého národa. A jako mnohý vůdce lidu, i on toužil vybudovat veliký monument. Ne ovšem sobě, byl to skutečně zbožný člověk, žádný pyšný samovládce. Toužil vybudovat pomník svému Bohu. Dovedl být vděčný, uvědomoval si mimořádnost přízně, jaké se mu v životě dostalo. A tak mu šlo vlastně o jakýsi projev lásky, o dárek Hospodinu. Velmi se na to upjal, ta vize se mu stala životním cílem. A pak přišel šok: Hospodin jeho nabídku odmítl. Jak se s tím srovnat? Copak Bůh nestál o projev Davidovy lásky? Jak se vypořádat s takovým neúspěchem, životním selháním?

Kolika lidem se to v životě stalo. Měli velké ideály, malovali si, jak se bude jejich život vyvíjet, co všechno udělají, čeho dosáhnou, co po nich zůstane. Přešlo několik let a všechny naděje se ukázaly být jen prázdnou iluzí, bublinou bez obsahu. Čas protekl mezi prsty, síly se vytratily a zůstaly jen vzpomínky na marné snění.

Kolik bylo těch, kterým vzal možnost uplatnění komunismus. Svá nejlepší léta

trávili studiem nesmyslných marxistických pouček, oslavami papírových úspěchů a výrobou zbytečných produktů na sklad, izolování kruhem ostnaté železné opony. Když se pouta uvolnila, vykvetla naděje, krásná iluze, že se ztracený čas dá dohnat. Ale v tu dobu už byla při síle jiná generace a její nástup smetl ty mnohé starší a pomalejší na okraj dění. Zbyl hořký pocit zbytečnosti a navždy promarněných příležitostí.

Jak se žije neúspěšným? A jestliže se chceme ptát po biblických řešeních a modelech – co Písmo do takových situací nabízí? Co dává lidem, kterým zůstaly jen prázdné ruce a ztracené šance?

Setkal jsem se v posledním období s několika lidmi, kteří buď sami sebe pokládají za neúspěšné, nebo v sobě takový pocit nosí někdo z jejich blízkých. V případech, o kterých mluvím, se vždycky jednalo o muže nevím, jestli ženy může také trápit něco takového, ale to je v tuto chvíli nepodstatné. Chci se držet toho, co jsem viděl. Neobyčejně mne překvapily reakce takových lidí. Nikdy dříve jsem se s něčím takovým nesešel (ale možná jsem tomu jen nevěnoval dost pozornosti).

Ti lidé jakoby ztratili chuť do života. Místo aby je pocit neúspěchu vyburcoval k větší aktivitě, rezignovali. Všechnu starost o zabezpečení rodiny svalili na své partnerky. Vyhýbají se svým přátelům, vyhledávají samotu. Přestali se snažit nejen v té činnosti, ve které podle svého dojmu selhali, ale i v čemkoli ostatním. Přestali se zajímat o své dřívější koníčky. Přestali se zajímat o cokoli.

Co s takovým životem?

Bible nám ukazuje příklady jiného přístupu. Co udělal Mojžíš, když viděl, jak mu svěřený lid vymírá před očima? Přijal tvrdou pravdu, že se jedná o zasloužený trest, vlastně o svobodnou volbu toho národa. A přijal i druhou, nadějnější stránku této skutečnosti, že totiž do slíbené země dojde další generace, generace nezatížená svévolnou volbou a takovým příklonem ke zlému, který živily idealizované vzpomínky na

28 ZÁPAS O DUŠI

Egypt. I když věděl, že sliby, které dával, se jeho konkrétním soukmenovcům nikdy nenaplní, zůstal věrný svému poslání a pracoval dál podle svého nejlepšího svědomí.

A David? Když slyší Boží ortel a zamítnutí své touhy, pochopí, že se jeho vlastní přání naplní na jeho synovi. A ze všech svých sil připravuje Šalomounovi ty nejlepší podmínky ke stavbě. Svých přání se zříká, aby jejich naplnění přenesl na jiného. Nezávidí, přeje to nejlepší, rozdává, co může, slouží.

Úspěch a selhání – to jsou nesmírně relativní pojmy. Kdo je posoudí dostatečně objektivně, kdo je zhodnotí s dlouhodobě trvající platností? V severo-izraelském království vládlo několik zřejmě úspěšných panovníků, kteří své říši udělali docela dobré jméno mezi okolními národy. Zejména Omrí, Achab a Jaro-beám II. Je jen náhodou, že Boží slovo právě tyto panovníky nejvíc odsuzuje?

◆ *Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův (Iz 55,8),*

zprostředkovaný prorokem Izajášem. Před Pánem Bohem nemá cenu bohatství ani sláva, nic z toho, na čem si tento svět tolik zakládá. I úspěch před světem bývá ve své podstatě jen pouhým zdáním a pomíjivou šalbou.

◆ *Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno (Mt 6,19.25a,32b,33),*

vybízel své přátele Pán Ježíš Kristus. A apoštol Pavel učil církev:

◆ *Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. (Ř 12,16b).*

To se z pohledu dnešních manažerů nezdá být příliš moudrou radou. Kdyby se jí drželi, přišli by o mnoho ze svých stávajících úspěchů. Ale možná by se zbavili i tzv. manažerské nemoci, rozbi-

tých vztahů a dalších a dalších průvodních jevů naší civilizace. Ne nadarmo říkával trochu žertem etolog Oskar Heintz, že pracovní tempo západní civilizace patří k nejhlupečjším produktům vnitrodruhového výběru. I křesťané se jednou nechají příliš snadno strhnout obecnými trendy svého okolí, módou davu, a hodnotí svůj úspěch podle sobeckých kritérií soutěže a kariéry.

Člověk si to nejzřetelněji uvědomí v situacích nejruznějších katastrof a Božích soudů. V takových chvílích se mi vždycky vybaví slova, která říkal Hospodin Jeremjášovu příteli Bákurovi:

◆ *Hle, bořím, co jsem vybudoval, vyvracím, co jsem zasadil, celou tuto zemi! A ty bys chtěl pro sebe usilovat o veliké věci? Neusiluj! (Jr 45,4b-5a)*

Myslím na člověka, který prakticky zahodil svoji kvalifikaci a věnuje se postiženým dětem. A myslím na Krista, který sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži (Fp 2,7-8). Neúspěch? Mnozí si to mysleli a myslí dosud. Úspěch je relativní a bez relace, tedy bez vztahu k věci, se dá jen těžko hodnotit.

Biblická zvěst všem neúspěšným lidem je nezpochybnitelně jasná: Pán Bůh váš neúspěch zřejmě vidí jinak, než vaše okolí i vy sami. A určitě o vás neztratil zájem. Přeji vám krásný den.

– Petr Raus, archiv TWR –

OBRANA „svévolníků“

Dostalo se mi do rukou 2. číslo časopisu „Protestant“, v němž mne zaujal článek „Svévolné užívání ‚svévolníka‘“. Jde patrně o pokračování určité polemiky, jejíž předchozí části neznám. Přesto si dovoluji na článek zareagovat. Jednak proto, že právě překládám Žalmy v rámci projektu „Český studijní překlad“, jednak proto, že právě tento biblický pojem a jeho české překlady mne zajímají již několik desetiletí.

Autor článku kritizuje překlad „svévolník“ s tím, že tento překlad vyhovuje „mnohým církevníkům“, kterým „vyhovuje moralistická nota, která nedovoluje mít svou vůli, svůj názor, svou cestu“. Sám autor volí pro překlad hebrejského slova raša slovo „zvrácený“.

Přiznám se, že jsem překlad „svévolník“ vždy považoval za mimořádně zdařilý. Podobně jako kralický překlad, jenž zvolil slovo „bezbožník“.

Jistě, jak slovo „svévolník“, tak slovo „bezbožník“ mají vůči originálu tu nevýhodu, že se jedná o složeninu dvou slov („bez“ a odvozeninu slova „Bůh“, potažmo „svůj“ a odvozeninu slova „vůle“). Překlad Písma je ovšem věc nesnadná a ošidná. Ke skutečnému pochopení pojmu někdy nestačí jen najít nejhodnější český ekvivalent – až dobrá znalost Písma jako celku nám umožní pochopit, co je vlastně míněno. Pokud studujeme Biblii jak v kralickém, tak v ekumenickém překladu, pak, soudím, velmi dobře vynikne, co se oním hebrejským slovem míní.

Svévolník (bezbožník) je člověk, který žije bez Boha. Tečka. Je to člověk, který má zato, že Bůh „nevidí“ nebo je vůči lidem v tomto světě lhostejný. Neuvazuje o Bohu, když činí svá životní rozhodnutí. Nebojí se Božího soudu, protože přece po smrti nic není.

Kdo takto žije bez Boha, ten – z definice – žije pouze ze své vůle. Vůle Boží ho nezajímá. Nemusí to být nutně člověk nenáboženský – o různé náboženské „techniky“ může dokonce jevit velmi živý zájem – zvláště pokud se domnívá, že by jich mohl nějak využít k prosazení své vůle.

Na rozdíl od autora se nedomnívám, že tento „biblický svévolník“ se dopouští pouze zla, které je jeho „volním projevem“, jak píše autor, tedy že je to člověk, který zlo vědomě chce. Naopak si myslím, že Bůh vidí jako svévolníky lidi, kteří si subjektivně myslí, že vlastně chtějí dobro; ovšem dobro, které chtějí, je to dobro, které si sami vymysleli, které poměřují svými vlastními normami, aniž se

jakkoli zaměstnávají otázkou, co chce Bůh nebo jak to Bůh vidí. Jsou to lidé, kteří často říkají „ale já si myslím“, jako kdyby to, co si myslím já, bylo to nejdůležitější.

Myslím, že autor překladatelům ekumenického překladu zbytečně a neprávem podsouvá snahu potlačovat v lidech vlastní názor. Jistě, ekumenický překlad patří ještě době moderní, nikoli době postmoderní. Moderní doba – při všech svých nešvarech, kterých také měla pozežhaně – ještě nepovažovala nějaký názor za cennější jen proto, že je to názor „můj“ (případně „tvůj“). Důležitější bylo, zda je ten názor pravdivý. To až v době postmoderní je nějaký názor dobrý už tím, že je neotřelý, svébytný, nezvyklý. Je to ovšem podobný blud, jako když komunisté považovali nějaký názor za lepší, jen protože je „vědecký“. „Vědecký světový názor“ musel být lepší ne proto, že byl pravdivý, ale proto, že byl vědecký.

Bylo by zajímavé vědět, jak si autor představuje ony „církevníky“, kteří nedovolují mít „svou vůli, svůj názor, svou cestu“. Já si myslím, že takový druh už – přinejmenším v klasických církvích – vymřel. Postmoderním problémem není, že by lidé nemohli mít vlastní názory. Stačí zajít do hospody a tam „vlastních názorů“ uslyšíte, kolik chcete. Ostatně, nemusíte chodit ani do hospody. Stačí jít do sboru. Názorů habaděj! Problémem postmoderní doby je, že ji nezajímá, který názor je pravdivý.

Autorovu volbu slova „zvrácený“ nepovažuji za nejšťastnější. Vyvolává totiž představu člověka, který se běžné morálce a běžnému životu vymyká – představu pedofila, sadisty či někoho takového. Jsem si téměř jist, že nejsem „zvrácený“, přiznám se ale, že se denně ptám, zda nejsem svévolník, tj. zda své chtění nenadřazuji chtění Božímu. A mám zato, že právě k něčemu takovému mne Písmo povzbuzuje. Slovo „zvrácený“ mne ale v tomto ohledu nechává chladným.

– Dan Drápal –

30 ZÁPAS O DUŠI

BÝT DISIDENTEM V CÍRKVI?

V poslední době více lidí z různých sborů a církví vyjadřuje osobní rozčarování z vývoje svých společenství a otevřeně hovoří o krizi autorit. Princip těchto stesků je vždy stejný. Dotyční něco uvidí, oznámí to vedoucím svého sboru, ale namísto odpovědi se setkají s obviněním z pýchy, nedostatku pokory a jsou vedeni k podřízení se autoritě s odůvodněním, že daná věc, i když se jich zpravidla týká, není jejich odpovědností. Pokud bych nějak symbolicky shrnul odpovědi, kterých se jim dostává, pak by se dalo říci, že jejich autority v podstatě tvrdí, že ony mají za jejich život větší zodpovědnost než oni sami. Jinými slovy, za osobní rozhodnutí oveček nesou zodpovědnost především jejich autority, a proto se ovečky mají podřizovat i ve věcech, kde je obviňuje svědomí, a které chápou jinak.

Společným jmenovatelem většiny těchto křesťanů je, že nejde o lidi ve vzpouře, kteří navíc nechtějí svá společenství opustit. Naopak, tyto lidé se ze srdce touží podřít, ale bojí se Boha více než lidí, ale často se jim stává, že je jim bráňeno jednat podle jejich poznání Písma. Nikdo jim ale nic nevysvětluje, diskuse není přípustná. Autority mají přímé zjevení od Boha, které nelze Písmem přímo, bez stejného zjevení, které je dostupné jen autoritám, obhájit. Ovečky musí proto poznání autority nadřadit poznání svému. Když takový člověk prožije od Boha, že má něco udělat, a je si přítom v srdci podle Písma jist, že mluvil Bůh, ale jeho autorita mu řekne něco jiného, pak je po něm žádáno, aby poslechl lidskou autoritu. Bohu se to tak prý líbí s odůvodněním, že nejvíce Bůh oceňuje, když člověk poslouchá i ty příkazy, o kterých je přesvědčen, že jsou mylné.

Jako by protestanti už zapoměli, že reformace začala tím, když Jan Hus nadřadil své poznání Písma nad učitelský úřad církve, za což byl – chtělo by se snad až říci – spravedlivě odsouzen. Co

k tomu dodat? Obvykle těmto lidem radím, aby nadřadili Písmo nad člověka a věřili, že Bůh je Bohem smlouvy a je pravdivý a nikomu nestrání. Nakonec se tyto lidé buď podřídí a žijí v neustálém obviňování nebo odejdou. Případně je čeká třetí možnost, a to stát se disidenty ve vlastní církvi. Dovolím si zde proto uvést několik paralel.

ČSSR se kdysi zavázala k dodržování Listiny práv a svobod, ale tyto principy v důsledku nenaplňovala. Disidenti proto upozorňovali zejména na úmluvy, z kterých jim plynulo právo, které jim tehdejší režim aktivně upíral. Analogicky disident v církvi hájí principy Písma například proti vládě nevolených, vyvolených, nevykazatelných a neodvolatelných autorit skupinkových sborů. Hájí principy všeobecného kněžství proti zprostředkující úloze pyramidálních, rigidních struktur, které kontrolují myšlení svých členů a vedou k vymáhání naplňování vizí jejich špiček v učenických modelech. Disident, stejně jako muži, které jsem jmenoval, bude hájit historickou ortodoxii proti novodobým, manipulativním a účelovým lidským výkladům. Může vystupovat proti zjevování zemřelých a komunikaci s nimi, s čímž se můžeme setkat v populárních knihách některých novodobých „proroků“. Může vystupovat proti evangeliu bez pokání na různých „evangelizačních“ kurzech. Může upozorňovat na to, když se principy evangelia nahrazují manažerskými technikami, jako jsme toho v poslední době svědky na akcích pro vedoucí sborů a podnikatele. Jednoduše by se disident měl snažit poukazovat na Písmo a právní dokumenty z něho vycházející tam, kde se lidé jejich principům zpronevěřují.

Disident si musí být samozřejmě vědom, že je omylným člověkem, že sám potřebuje korekci a že je součástí konkrétního společenství. Musí být v rámci něho vykazatelný a sám se řídit principy, na které poukazuje. Disident nikdy nesmí bojovat proti lidem, nesmí se nechat vyprovokovat vstoupit do osobní roviny. Nesmí odplácet stejnou mincí, ale musí

přemáhat zlo dobrem. Měl by být vždy slušný, stručný a vyvarovat se prudkosti nebo neférového jednání. Nesmí mít žádný skrytý hřích a jeho morální profil musí být nenapadnutelný. V každém případě musí vést pravidelný modlitební život a věnovat se četbě a studiu Písma, jinak neobstojí. Nesmí dát příležitost k pohoršení, i když se jistě nevyhne pomluvám. Jeho nepřitelem jsou omyly, ne lidé. Být disidentem je mnohem náročnější než odejít nebo být apatickým. Někdy stačí mlčet nahlas, neúčastnit se toho, s čím nesouhlasí, nehřbit hřbet a nesnižovat se k osobním výpadům svých odpůrců. Je to samozřejmě život ve střehu a v sebeovládání. K tomu nás ostatně Kristus vybízí. Nemyslím, že já sám bych takto beze zbytku dokázal, bylo-li by třeba, žít. Disident si musí být vědom, že málokdo s ním bude mluvit o principech, ale patrně zde bude cílená snaha vytvořit dojem, že autoritám je dotyčný nadále milý a milují ho, ale že je náhle zahořklý, žije v neodpuštění, pýše, hříchu atd. S tím je třeba počítat.

Každý z nás totiž máme svoji zodpovědnost, Bůh nás postavil do konkrétních společenství a nemyslím si, že je dobré se této spoluzodpovědnosti vzdávat nebo na ni rezignovat. Zatím je zde, myslím v naší zemi, díky Bohu, demokracie, která brání, aby se příliš zneužívalo moci. Ovšem představa, že by se některé současné novodobé „církvní“ principy rozšířily na společnost ani nechci domyslet. Je to v současnosti právě demokracie, resp. demokratická společnost, ovoce reformace, která brání rozkladu některých společenství. Svět je tedy nyní paradoxně „solí“ církve a dnes je někde snadnější opřít se o světskou instituci, která musí – byť nedostatečně – respektovat právo, které je z podstaty vynutitelné, než o církevní instituce tam, kde jsou tyto vedeny jen zjevením a ušlechtilými motivy a dobrými úmysly svých autorit. Jestliže to – jen z principiálních důvodů přeženu – pak i svěští diktátoři to ale vždy mysleli dobře a měli ty nejušlechtlejší motivy. Jen jim v prosa-

zování jejich chápání dobra bránily „svazující předpisy“, které bylo třeba, v rámci ušlechtilých cílů, obejít.

Ve společenstvích, kde existuje vláda vizí nevolených autorit a kde plní například ústava církve jen funkci registrace před státem, je však vynutitelnost práva prakticky nulová. Obávám se, že však demokracie zde nebude stále, a pak již nebude autorita vůdců ničím omezena. Tato doba, tuším, přijde. Vždyť někteří kazatelé proti demokracii aktivně vystupují. Proto je dobré se na tuto dobu připravit. Dnes disident v církvi nic neriskuje, stále má jídlo, teplou vodu, spánek, svobodu projevu a vyznání, a autority zatím nemají žádnou regulérní možnost tyto svobody nějak omezit. Je ale možné, že tato doba jednou skončí a ostatně téměř celý středověk nám může být svědectvím toho, jak vypadá teokracie, po které někteří tak neúnavně volají. Proto si myslím, že je třeba se učit osobní odpovědnosti již nyní, kdy to mnoho nestojí. Jak budeme moci obstát tehdy, až si to bude žádat osobní oběti? Právo v církvi nelze vynutit silou a to by ani nebylo cílem. Utěchou musí být, že poslední slovo bude mít a má Pán církve.

– Aleš Franc –

SKROMNÝ NÁVRH definitivního řešení české mezi-náboženské otázky

Mnohý čtenář mi jistě dá zapravdu, že náboženská rozdrobenost, kterou jednoznačně odhalilo nedávné sčítání lidu v Česku je nežádoucí, ba dokonce pro ostudu. Je vůbec možné, že v tak malé české kotlině jako je ta naše může existovat 29 církví a náboženských skupin? A to prosím ponechávám stranou kolonku „nezařaditelné“, která naznačuje, že různých náboženských skupin a skupinek je u nás ještě mnohem víc!

Rada lidí si klade otázku: Když je jeden Bůh, proč je tolik církví a náboženství? Mnohdy slyšíme obavy rodičů, kteří se pomalu bojí pustit své děti ven z do-

32 ZÁPAS O DUŠI

mu, aby cestou nenarazily na nějakého proroka či guru, a aby nebyly obráceny na „jedinou cestu pravou“ a ve jménu božím neopustili domov a rodinu za účelem zvěstování spásy svým bližním na druhém konci světa. Přičemž víme, že v dnešní době je živá ještě další obava: od obracení na jedinou pravou cestu pomocí slov to již není daleko k obracení pomocí jiných prostředků – třeba i mečů či kalašnikovů, je-li toho třeba.

Každá náboženská skupina je přirozeně přesvědčena, že je jí na světě třeba, aby hájila svou specifickou pravdu. Ale je možné, aby existovalo tolik pravd? A kdo nám poradí, jak mezi tím množstvím jednotlivých „pravd“ rozlišit tu pravou pravdu? Všechny strany v tom budou, myslím, zajedno, že tento ohromný nadbytek církví a náboženských skupin nijak neprospívá ani státu, který musí tyto skupiny brát v potaz, sčítat, monitorovat a některé dokonce i finančně podporovat, ani občanům, kteří se v tom přívlastek pravd jen těžko orientují a dokonce neprospívá ani samotným náboženským skupinám, které na takto přesyćeném trhu musí tvrdě a často bezúspěšně soupeřit, aby vůbec získaly nějakou tu ovečku. A kdo tudíž nalezne slušný, laciný a snadný způsob, jak tuto situaci vyřešit, získá si takové zásluhy o veřejné blaho, že by se mu měla postavit socha jakožto hrdinovi národa. Již mnozí jiní reformátoři přede mnou se pokoušeli tento problém řešit, nicméně stávající žalostná situace vypovídá za vše.

Předkládám tedy veřejnosti, ať náboženské či nenáboženské, ke zvážení následující návrh. Necht' vláda ČR ustanoví Duchovní komisi či Radu, která bude pověřena několika základními úkoly:

- 1) vypracuje věrouku společnou všem církvím a náboženským skupinám,
- 2) dohlédne na řádné zrušení všech stávajících církví a náboženství,

- 3) ustanoví jedinou státem uznanou církevní obec (navrhujeme předběžný pracovní název První česká obecná rozumná posledních dnů, dále již jen První rozumná),

- 4) dohlédne na řádné převedení majetků všech zrušených církví ve prospěch První rozumné,

- 5) navrhne a ustanoví hlavu První rozumné s titulem arcipředseda,

- 6) předloží parlamentu ČR legislativní úpravy, které jednou pro vždy zamezí vzniku jiných nežádoucích církví, sekt a náboženských skupin.

Tento skromný návrh není výsledkem nějakého unáhleného či nepromyšleného popudu, nýbrž je tomu právě naopak, vznikl na základě mnoha diskusí a konzultací s řadou skutečných odborníků a znalců oboru.

Nedávno mi například jistý velmi ctihodný muž, Američan, pravý specialista v oboru lidských duší, při rozhovoru o té věci navrhl řešení, o kterém se domníval, že bude rychlejší a efektivnější. Dle jeho soudu je prý příliš zdlouhavé a finančně náročné podstupovat celou tu parlamentní proceduru, a že by proto bylo mnohem účinnější vyhlásit státní převrat a pomocí davů právem rozhněvaných občanů dosáhnout kýženého cíle. Jakmile bych pak byl dosazen na státní arcipředsednický stolec, všechny potřebné změny církevních řádů by se daly snadno realizovat bez jakýchkoli průtahů za asistence státní armády.

Na omluvu svého přítele musím povědět, že z jeho slov je patrné, že není dobře seznámen s českým prostředím. Co je možná funkční jinde, nemusí být funkční u nás. My Češi, kteří máme bohaté osobní zkušenosti s totalitními režimy bychom nikdy žádný další takový režim nepřipustili. Ne, takové řešení u nás bylo neschůdné, od poslední revoluce jsme národem velmi svobodným. Nicméně jemu i všem dalším odborníkům jsem vděčný za jejich rady a podněty a rád bych jim tímto dodatečně poděkoval. Zvláště pak siru J. Swiftovi.

Ale abych příliš neodbočoval od tématu. Myslím, že výhody návrhu, který jsem učinil jsou zřejmé a četné, jakož i nanejvýš závažné.

1. Předně, jak již jsem naznačil, občané a rodiče by se nemuseli obávat, že

INICIACE 2006

by jejich děti mohly být svedeny na sces-tí nějakou sektou, poněvadž by žádných sekt nebylo.

2. Dále by byl vyřešen doposud neřešitelný problém rozlišování toho, která církev je ta pravá. Při existenci jediné církve by taková otázka byla irelevantní.

3. Další nesporná výhoda a úspora vyplývá z toho, že by se tímto novým zřízením eliminovalo veškeré jalové hloubání a diskutování o věcech sporných a podružných. Kolik marného času vynaloží takový filosof či teolog nad tak zvaným hledáním pravdy! Toho by již nebylo třeba, neboť pravda by byla jen jedna, pravidelně a přehledně předkládána občanům skrze k tomu určené televizní a rozhlasové pořady. Do každé rodiny a veřejné instituce by též mohl být zaslán tiskový záznam z jednání duchovní Rady První rozumné, aby byli občané objektivně informováni o celo-církevním dění. Filosofové a teologové by se konečně mohli věnovat nějaké užitečné a poctivé práci.

4. Ovšem za největší přínos považuji čest a slávu, jakou tímto odvážným krokem získáme naší vlasti v Evropě, ba i ve světě. Opět se o nás bude psát na stránkách světových novin. Vskutku se domnívám, že budeme vzorným příkladem mnohým dalším národům, které – jak věřím – se brzy přidají a tak přispějí k všeobecné jednotě a blahu.

Na závěr bych rád z upřímného srdce pověděl, že mně osobně na tom nijak nezáleží, když se snažím prosadit toto nutné dílo, neboť nemám jinou pohnutku, leč veřejné blaho vlasti a lidstva. Jde mi o zvelebení lidského ducha a zaopatření všech pochybujících a nejistých spoluobčanů.

Budu-li jako otec tohoto skromného – jakkoli geniálního – návrhu navržen na post arcipředsedy, budu o tom váženě a zodpovědně přemýšlet, zda bych snad neměl tento nesnadný úkol vzít na svá bedra. Ovšem nic neslibuji.

Za budoucí Duchovní radu Váš
Prof. Doc., PhDr., Mgr., Bgr. Jan Hábl
PhD., ThD., Csc., DrSc., FrSc.

Byl jsem pozván na mužskou iniciaci bratrem z našeho sboru a jedním z organizátorů manželských setkání, aktivním členem Církve Bratrské. Po několika rozhovorech na téma o čem iniciace je a k jakému účelu má sloužit, jsem se rozhodl, že se zúčastním. Z rozhovorů se dvěma muži a s jedním panem farářem, se kterým jsem se náhodně setkal a který iniciací také prošel jako ti dva muži, jsem byl přesvědčen, že se jedná o čistě křesťanský program a duchovní cvičení. Abych přijel včas, musel jsem nastoupit do vlaku brzy ráno. Na místo konání jsem dorazil až odpoledne. Hned po večeři prvního dne, byla přednáška o tom, co to je iniciace. Tam jsem se ale dozvěděl opak toho co jsem slyšel při předchozích rozhovorech. Přirozeně jsem předpokládal, že když se jedná o křesťanská témata přednášek, že má víra bude posílena a obohacena. Iniciace byla na této první přednášce představena a vysvětlena jistě správně – ze svého pohledu. Pro ilustraci uvedu několik myšlenek z této přednášky.

Iniciace znamená vstoupit do něčeho nového, do nového prostoru mého života. Dobrý začátek znamená začít správně, začít vést svůj život správným směrem. Naopak křesťanství učí, že máme dobře skončit. Dobře žít, slušně, bezúhonně, zanechat za sebou dobré dílo a dobře zemřít. Mimochodem, přiznejme si, že takto vypadá život mnoha kartotéčních křesťanů. Iniciací sice můžeme vstoupit do něčeho nového, ale v našem životě zůstává neochota opustit ten starý, dobře zaběhnutý, jistotami zabezpečený styl života. Po té mě přednášející ujistil o tom, že on mne nemůže do skutečné iniciace natlačit, ale jen pozvat. Konečné rozhodnutí záleží jen na mě. Pokud se ale rozhodnu kladně, pak si možná uvědomím, že mám novou mysl. Pomocí iniciace mohu prožít to, že sestoupím do sebe sama, do svého Já. Pak bude následovat onen vstup do nového životního prostoru. V křesťanství tomuto

34 ZÁPAS O DUŠI

životnímu prostoru můžeme říkat spása. Tato spása nám dává nový život, věčný život, zdravý život v rozměru naší víry. V iniciaci nám dává nový prostor zdravý úsudek o našem pozemském životě.

Teď to porovnejme s obrácením se k Bohu a znovuzrozením, které jsem sám na sobě prožil jako nemálo dalších jedinců. Když jsem přijal obět Ježíše Krista za můj nehodný a hříšný život, vstoupil jsem do nového prostoru mého života. Tento nový život se vyznačoval změnami životních hodnot, změnou smýšlení, změnou rozhodování a úsudku, změnou celé mysli. Od té chvíle jsem začal žít s Bohem, pod jeho vedením a ochranou. Můj nový život vypadal úplně jinak než ten dosavadní. Mé jednání dokonce nepoznávali ani vlastní rodiče.

V první přednášce o iniciaci bylo řečeno, že iniciace se skládá z několika rituálů. V našich životech se setkáváme s mnoha rituály, aniž si to uvědomujeme. Například pozdrav třeba na ulici, podání ruky, svatební obřad u obecního úřadu, pohřební obřad. Ale k rituálům patří také křest, biřmování či confirmace, Večeře Páně, bohoslužba v neděli a jistě bychom našli další. Rituály, které obsahovala iniciace, budu popisovat průběžně.

Po této přednášce jsme měli rozhovory ve skupinách. Když jsme se zamýšleli nad tím, co jsme slyšeli v přednášce, došel jsem k závěru: co já tady vlastně dělám? Vždyť já to už mám dávno prožité a dokonaleji. Druhý den nezačínal čtením z Bible, krátkou úvahou a modlitbami, jak bych si představoval. Den začínal ranním rituálem, který jsem nepochopil a ani mi nebyl vysvětlen. Po rituálu následovala další přednáška. Před každým ranním rituálem a přednáškou bylo velké bubnování jako u domorodých kmenů v Africe. První ranní rituál vypadal takto. Rituálníci (ti co rituál předváděli) přišli do středu mezi ty, kteří měli rituál sledovat. Dva z nich nesli zrcadlo, se kterým obešli dokola vnitřní prostor před diváky. Jeden z dalších přinesl červenou barvu, kterou polil zrcadlo. Potom zrcadlo položili na desku na podlaze a ještě

víc polili barvou. Další rituálníci si s sebou přinesli kameny. V každé ruce jeden. Těmito kameny několikrát rytmicky udeřili o sebe a několik z nich těmito kameny rozbili zrcadlo na podložce polité barvou. Následující přednáška byla o umírání něčemu a opuštění něčeho. Tato přednáška kladla otázku: Co má v mém životě umřít? Co mám v životě opustit? Víme sami, že je problém opustit něco, o čem víme, že je dobré. Vytvořili jsme si svobodu, která je křehká, která se láme jako suchý klacek. Nakonec bylo řečeno, že máme nechat zemřít v sobě naše Já, naše falešné Já. Potom přijde v iniciaci naše pravé Já. My si ho nemůžeme vyrobit. Tato přednáška obsahovala také úvahu nad životními zraněními v tom smyslu, že životní zranění otvírají naši mysl a duši. V této souvislosti byli vyzdviženi ti, kteří jsou na okraji společnosti, ti, co zakusili být na dně, kteří znají selhání, utrpení a bolest. A právě bolest životních zranění je veliký učitel. Protikladem toho je uctívání a klanění, třeba i Kristu, které se vyhýbá vlastní proměně v iniciaci skrze smrt, umírání sobě, k životu. Po přednášce jsme měli asi hodinu čas ke ztišení v samotě a potom byly opět rozhovory ve skupině. Bylo nám doporučeno jít někam do přírody, do lesa, kde budeme o samotě v tichu přemýšlet, co bychom chtěli opustit a čemu bychom chtěli zemřít. Tak jsem si vzpomněl na podobenství Pána Ježíše o pšeničném zrně, které když padne do země a zemře, dá nový život novým zrnům a přinese užitek. Přemýšlel jsem také sám nad sebou. Co mám já opustit, čemu mám ještě umřít? Na nic jsem nemohl stále přijít. Položil jsem si proto doplňující otázku. Na čem lpí, závisí můj duchovní život? Odpověď byla jednoznačná. Na Kristu. Toho se přeci nemohu vzdát, opustit, nechat v sobě umřít. A ani bych nechtěl. Čemu bych potom měl věřit? Očekávalo se, že budeme opouštět různé symboly naší víry. Například plyšáka, který mi nosí štěstí, přívěsek, který nosím na řetízek aby mě chránil, a podobně.

Když jsem tak přemýšlel nad sebou, přišel jsem na to, že už vlastně nemám čemu zemřít. Vždyť jsem už duchovně zemřel. Byl jsem spolu s Kristem ukřižován na kříži podle epištoly Římanům. Začal jsem žít nový život s Bohem, s Kristem, v Duchu svatém v nových dimenzích. Když jsem zemřel, začal jsem s novým čistým listem života. Stále jsem nevěděl co mám opustit. Když jsem v duchu rozmlouval se svým srdcem, přišel jsem na věci, které bych chtěl opustit. Tak místo toho, abych je někde v lese zahodil, v pokorné prosbě jsem je svěřil Pánu Ježíši Kristu. Uvědomil jsem si také, jaký je rozdíl opustit a něčemu zemřít. Když něčemu zemřu, svému starému životu, tak povstanu k něčemu jinému, novému, k novému životu. Už se nemohu zpět vracet. Když ale něco opustím, např. rodiče, protože jsem se oženil, mohu se k nim stále ještě vracet. Takto podobně je tomu i s naším hříchem, jestli mu zemřeme nebo ho jen opustíme. Druhý den odpoledne jsme se museli zúčastnit rituálu, který nás měl připravit na iniciaci. Bylo nám vysvětleno, že tento rituál pochází od amerických indiánů a že ti, kteří chtěli zemřít svému falešnému Já, aby vstoupili do nové dimenze, do nového prostoru, byli rozčtvrcováni. Nás naštěstí nerozčtvrcovali, o tom bych nemohl podat svědectví, ale byli jsme symbolicky označeni na prsou křížem červenou barvou, zřejmě symbolizující krev, jako bychom byli rozčtvrceni. Tento rituál měl zřejmě zobrazovat, že jsme zemřeli sami sobě. Po tom nám bylo důrazně připomenuto, abychom tento kříž stále na sobě nosili a nesmývali ho. Kladl jsem si otázku. Co má společného křesťanství s takovýmto rituálem? Snad jen ten kříž na prsou. U katolíků je běžné dělat si na sobě kříž. Tento rituál jsem zásadně odmítl. Během rituálu a po něm bylo zachováno naprosté ticho až do večere. Třetí den ráno začalo opět velkým bubnováním, rituálem a přednáškou. Tento den byl dnem smutku. Před ranním rituálem jsme si navlékli černá trika a sledovali rituál a potom také

přednášku. Dnešní rituál vypadal takto. Uvnitř, uprostřed rituálního prostoru bylo z předchozího dne na podložce rozbité zrcadlo polité červenou barvou. Rituálníci nastoupili v bílých trikách. Dva z nich přinesli v miskách popel, který na rozbité zrcadlo vysypali. Ostatní si přinesli asi metr dlouhé klacky, které určitou chvíli všichni najednou zlomili na poloviny a potom na čtvrtiny. Potom si všichni rituálníci roztrhli svá bílá trika odshora dolů. Následující přednáška byla o kroku sestupu, který je přípravou na nový začátek v iniciaci. Byla také řeč o popelu ve smyslu prach jsi a v prach se navrátíš. Dozvěděl jsem se dokonce, že popeleční středa v katolické církvi a znamení kříže popelem pochází z indiánské iniciace. Tato přednáška navazovala trochu na tu předchozí v tématu životních zranění. Tentokrát se mluvilo o nedokončených zraněních. Ty jsou příčinou smutku a žalu. Také mne zaujal citát přednášejícího, který řekl: *Ježíš říká: „šťastný je muž, který umí plakat“*. Milí bratři a sestry zkuste tento Ježíšův výrok v Bibli najít. Schopnost člověka plakat není způsob jak tu věc nebo situaci opravovat. Výchozí diskem z utrpení je proměna. Pokud se budu vyhýbat utrpení, projeví se jinde a více. Neboli utrpení mne v určité míře dohoní. Když nepřijde proměna, budu přenášet utrpení na další lidi kolem sebe. Kde je tedy ta proměna? Je to snad změna mé mysli, chápání, není to jen moje úsilí? Mohu ji snad sám svým úsilím způsobit? Po této přednášce jsme měli opět doporučeno, abychom si v tichu o samotě probrali, jaká jsou naše nedokončená zranění a co si potřebujeme proplakat nebo protruchlit. Já sám jsem na nic nepřišel. Jen jsem si uvědomil, že proplakat snad mohu už jen to, co v životě nemohu změnit. Protruchlit mohu jen to, co mi způsobilo rány v mém srdci, než se mi tyto rány zahojí. Ano, když jsem odevzdával svůj život Bohu, plakal jsem sám nad sebou, nad svým špatným životem k ničemu, ale nemohu říci, že bych se proplakal k milosti Boží a k novému životu. Souhlasím

36 ZÁPAS O DUŠI

s tím, že proměna je vysvobození ze zranění. Sám jsem to tak směl prožít, když mne v životě postihlo zranění. Potom přišlo vysvobození a změna k lepšímu. Jenže já jsem se tímto zraněním neproplakával ani neprotruchloval, ale v modlitbách jsem to zranění předkládal Bohu Otci a on způsobil vysvobození a proměnu celé životní situace. V 1. epistoletě Petrově čteme: „*všelikou péčí uvrhněte na něj, na Boha, nebo on má péči o vás*“. A tak to dělám. Kdybych se měl sám tím zraněním protruchlit, proplakat, protřpět se a očekávat, že časem přijde nějaké východisko, proměna situace, dočkal bych se? Nebylo by to jen moje lidské úsilí? A kde by byl Bůh v tomto procesu? I tento den odpoledne byl rituál. Rituál truchlení. Při tomto rituálu jsme seděli na židlích po obvodu největšího kruhu ze třech. Kdokoliv mohl říci co mu vadí, co ho trápí, co ho bolí na srdci. Ostatní mu na to odpovídali „slyšeli jsme tě“. Říkal jsem si pro sebe, jak krásně by tady mohly zaznít přímluvné modlitby a na každou z nich bychom odpovídali „Pane, smiluj se“. V druhém kruhu uvnitř kruhu byl na podlaze nasypán popel, kde mohli truchlící chodit a dělat různá gesta, kterými by vyjadřovali svůj smutek. Uvnitř tohoto kruhu byl ještě třetí kruh. V něm byl koberec a na něm Bible, hořící svíčka a miska s popelem. V tomto kruhu se mohli truchlící modlit, číst Bibli nebo se na znamení smutku posypávat popelem. Oba tyto vnitřní kruhy využilo několik účastníků iniciace. Během rituálu a po něm bylo zachovááno naprosté ticho až do večere. Čtvrtý den byl púst. Byl to den osamění a pústu. Přesto ale, kdo chtěl, se mohl nasnídat. I dnes ráno byl ranní rituál. Při dnešním rituálu přinesli rituálníci jednoho muže zabaleného do bílého plátna. Položili ho na podlahu a rozvinutím plátna vykutéleli toho muže. Byl úplně nahý. Jen přes hlavu a obličej měl černé triko. Postavil se a potácející se snažil jít kupředu. Při tom zakopl o kus klády ležící v rituálním prostoru. Upadl na podlahu jak dlouhý tak široký bez možnosti tlumit náraz.

Zvedl se a snažil se jít dál směrem k jednomu z rituálních, který měl napřážené ruce s otevřenými dlaněmi. Když se dostal nahý muž až k tomuto muži a jejich dlaně se setkaly, bylo vidět v jeho tváři záchvěv radostí. Tentokrát nebyla přednáška, ale bylo vyslání do osamění a pústu. V rituálu Vyslání nám bylo sděleno, nad čím se máme dnešní den v osamění a pústu zamýšlet. Máme objevovat sebe sama, je to den objevení našeho pravého Já. Dnešek je dnem prožití, prožívání Boha a jeho přítomnosti v našem životě, ale také v přírodě, v jeho stvoření. Byli jsme také upozorněni, že když člověk vstoupí do samoty na delší dobu, budou přicházet různé negativní myšlenky. Také nám bylo řečeno, že co neuděláme dnes, teď a nyní (v té samotě), neuděláme ani zítra, ani nikdy potom. Sám osobně tomuto výroku nevěřím. Je to pro mě babská pověra. Na závěr jsme dostali „požehnání“ a na cestu pět obálek s texty k přemýšlení a láhev vody. Na začátku naší cesty do osamění jsme museli udělat jednu zastávku a rituálně označit červenou barvou své místo životního zranění. Mnozí se označovali například na srdci nebo na čele. Já jsem takovéto označení vnitřně nepřijal. Vnitřně mne to uráželo a ponižovalo. Z tohoto místa první zastávky jsme se rozešli kamkoliv do přírody, jak kdo chtěl. Měli jsme trávit v osamění minimálně pět hodin. Včetně času k návratu do večere by to mohlo být až sedm hodin. Byl krásný slunečný letní den a příjemně teplo. Vybral jsem si místo na louce, kde svítilo sluníčko a vyhříval se na něm. Rozlepil jsem obálky a četl, co nám organizátoři připravili k zamyšlení.

V první obálce jsem našel toto. „Nemáš to pod kontrolou. Ty to neřídíš. Budeš žít v iluzi, že řídíš, dokud tě Bůh nedovede na pokraj tvých možností. Pak možná zjistíš něco úplně nového a dobrého: „V jeho vůli je náš Pokoj“ (Dante). Řídí to skutečnost a ty musíš dovolit tomu, co se děje, aby tě to učilo. Svět je omezený, ty jsi omezený, stejně jako všechno a všichni ostatní. Chudým lidem

to dochází přirozeně, ale my z převinutého „bílého“ světa se to učíme pomalu, pokud vůbec. Dřív než začneš opravdovou duchovní cestu, musíš zakusit svou bezmocnost.“

Když jsem si to přečetl, přemýšlel jsem asi takto. Ano, já opravdu nic neřídím. Můj život řídí Bůh Otec skrze svého Ducha. Ano, Bůh mne přivedl na okraj mých možností, když jsem vydal svůj život Bohu. Tehdy jsem měl jen dvě možnosti, které mi Bůh nabízel. Přijmout nebo nepřijmout. A já jsem přijal. „V jeho vůli je náš pokoj“. Ano, v Boží vůli je, abych měl jeho pokoj. A sám jsem si také vědom toho, že jsem nositelem pokoje jakožto Boží dítě. „Ty musíš dovolit tomu co se děje, aby tě to učilo.“ Ano, já se stále učím novým životním zkušenostem s Bohem, poznávat jej, poznávat jeho vůli a záměry se mnou. „Svět je omezený, ty jsi omezený.“ Ano, já jsem omezený, smrtelný, i když mám jistotu spasení. Svět je také omezený smrtelný. Tento svět nebude trvat na věky. Jednou přijde nové nebe a nová země. „Dřív, než začneš opravdovou duchovní cestu, musíš zakusit svou bezmocnost.“ Ano, když jsem uvěřil, zakusil jsem svoji bezmocnost nad svým zkaženým životem a potom začala pro mne nová opravdová duchovní cesta. V druhé obálce bylo napsáno: „Nejsi moc důležitý. Pokora má zásadní důležitost pro lidskou pravdivost a štěstí. Jsi ze země a tvoje jediná důstojnost je, že jsi člověk milovaný Bohem. Všechno ostatní je jenom výzdoba. Máš mít úctu k životu, stvoření, druhým, sám k sobě a k Bohu. Ale neočekávej a nevyžaduj tuto úctu od ostatních. Nemáš na nic právo, kromě práva, které ti dává evangelium: „milovat a odpouštět.“ I nad těmito výroky jsem přemýšlel. Ano, pokora je důležitá pro pravdivost. Kdo je pokorný člověk, nemůže jinak než být také pravdivý. „Jsi ze země a tvoje jediná důstojnost je, že jsi milován Bohem.“ Ano, jsem jen prach ze země, ale přesto mne Bůh miluje, že i za mne dal svého jediného Syna, aby zemřel. „Máš mít úctu k životu, stvoření,

druhým, sám k sobě a k Bohu.“ Ano, to mám. To je běžnou součástí mého života. „Nemáš na nic právo, kromě práva, které ti dává evangelium: milovat a odpouštět.“ Ano, nenárokuji si pro svůj život žádné právo, protože žiji pod milostí, z milosti Boží. Mám jen tato dvě přikázání, milovat a odpouštět. Ve třetí obálce bylo napsáno: „Život je tvrdý. Iniciovány to musí vědět svým tělem, myslí a srdcem a neztrácet čas snahou udělat si život snadný. Teď jsi označen znamením kříže, tak nebuď překvapen, rozzloben nebo zklamaný, když se kříž ukáže. Těžkosti, bolest a utrpení jsou jediné věci dost silné, aby upoutaly plnou pozornost tvého ega.“ Nad těmito výroky jsem přemýšlel asi takto. „Teď jsi označen znamením kříže, tak nebuď překvapen, rozzloben nebo zklamaný, když se kříž ukáže.“ To tedy jsem rozzloben. Protože odmítám přijímat jakákoli znamení obzvláště ve tvaru kříže. Bylo to pro mne nemilé překvapení, řekl bych až lest, když jsem viděl na druhých, kteří přistupovali k přijetí „požehnání“, o kterém jsem psal už dříve, že jim organizátoři iniciace položí ruku na hlavu a netušil jsem, že také palcem téže ruky udělají kříž na čelo. Kdybych to věděl, tak bych si pro takové „požehnání“ ani nešel. Vyhnul bych se tomu jako jiným rituálním symbolům, se kterými jsem hluboce nesouhlasil. A zklamaný? Zklamaný jsem už byl z toho, že tato iniciace není křesťanská, ale je založená na pohan-ských rituálech dávných národů a amerických indiánů. Uvědomoval jsem si stále více, jaký kříž se mi to v životě ukázal. „Těžkosti, bolest a utrpení jsou jediné věci dost silné, aby upoutaly plnou pozornost tvého ega.“ Ano, tyto bolesti a utrpení mé duše byly tak silné, že upoutávaly plnou pozornost mé víry. Znechucen tím, co mi přinesla tato obálka, otevřel jsem další. Ve čtvrté obálce bylo napsáno: „Zemřeš. Smrtelnost a nestálost tvého života musí být pro tebe velmi skutečná. Život je zde omezený a všechno, co se ti děje, je škola pro smrt. Všechno pomíjí. Teď jsi pokřtěn – pono-

38 ZÁPAS O DUŠI

řen do Kristovy smrti. Všechna zranění nyní musí mít možnost, aby se stala „posvátnými ranami“, které tě připraví na konečné opuštění.“ Nad těmito větami jsem přemýšlel takto: Smrtelnost a nestálost mého pozemského, tělesného života je pro mne skutečná. Život je zde omezený, ano, ale všechno, co se v mém životě děje, není škola pro smrt, ale příprava pro věčný život s Bohem a jeho Synem Ježíšem Kristem. Je zajímavé, že toto učení iniciace vede jen ke smrti a ne za její hranici. Nevede k věčnému životu s Bohem. Připadá mi to, že není lepší než formální křesťanství, o kterém říká, dobře žít a dobře zemřít. Pak by tento život mohl být školou pro smrt. „Teď jsi pokřtěn/ ponořen do Kristovy smrti.“ Ano, jsem pokřtěn – ponořen do Kristovy smrti, ale také do Kristova vzkříšení a do Božího Ducha, který ve mně přebývá. „Všechna zranění nyní musí mít možnost, aby se stala „posvátnými ranami“, které tě připraví na konečné opuštění.“ S touto větou hluboce nesouhlasím. Zranění v mém životě jsou a budou předmětem modliteb a prosek k Bohu Otci. Neuznávám žádné posvátné předměty ani posvátné lidské vlastnosti a proto ani posvátná zranění. Posvátný, Svätý je jen Bůh Otec, Stvořitel nebe a země. Nikdo jiný. Potom jsem otevřel poslední, pátou obálku. Tam stálo toto: „Tvůj život není o tobě. Shrnující zkušenost. Ty jsi o životě. Ty jsi chvilkový projev Božího utrpení a vzkříšení. Jsi malá část mnohem většího tajemství, které je všude a děje se stále. Tvůj úkol je naslouchat, být poslušný a uctívat, ne kalkulovat a organizovat svůj malý život. Sundej si svou starou hlavu a nasad' si tuto novou. To změní všechno.“ Nad tímto textem jsem přemýšlel takto: Ano, můj život není o mně, ale o Bohu, co on koná v mém životě. „Ty jsi o životě.“ S tím nesouhlasím, nebo tomu nerozumím. „Ty jsi chvilkový projev Božího utrpení a vzkříšení.“ S tím nesouhlasím. To by potom musel být ukřižován každý člověk za své viny a každý také vzkříšený. Pak by také byla naprosto zbytečná

oběť Kristova. To je přece nesmysl. „Jsi malá část mnohem většího tajemství, které je všude a děje se stále.“ Ano, jsem malou částíčkou velikého Božího plánu, který se děje kolem mne a se mnou. „Tvůj úkol je naslouchat, být poslušný a uctívat,..." Ano, mým úkolem, ale co víc, výsadou je Bohu naslouchat, plnit jeho vůli, protože mé zkušenosti s Bohem jsou takové, že se to vždy platilo a ještě jsem byl navíc v té věci požehnán. A uctívat? Uctívám Boha Otce jako Pána a Krále této země i mého života. „Sundej si svou starou hlavu a nasad' si tuto novou. To změní všechno.“ Nemohu si sundat svou hlavu, kde bych vzal tu novou. I když jsem byl nevěřící, nedokázal jsem si sundat tu svou starou hlavu, nebo alespoň vyměnit to, co v ní nosím za něco nového. Musel přijít Bůh, který mi vyměnil moji hlavu za novou, podle jeho představ. On mi dal nové myšlení. On mi všechno v mém životě změnil. Zbytek času do pěti hodin, které jsme měli strávit v osamění, jsem trávil chválami a díkuvzdáním Bohu za jeho milost, požehnání a vedení v mém životě, krásou a dokonalostí stvoření i hezky prožitého dne v jeho přítomnosti. Po návratu zpět do tábora mělo následovat rituální očišťování v řece, která teče kolem tábora. Někteří se jen smočili, jiní si omyli jen tvář, jiní se vykoukali celí. Já jsem i tento rituál odmítl podstoupit. Po večeři byl hlavní iniciační rituál. Skládal se ze třech rituálů, kterými jsme museli projít. První byla takzvaná ulička. Postavili jsme se do dvou řad, čelem proti sobě. Jeden z konce řady začal procházet uličku a ke každému se otočil čelem, střídavě vpravo a vlevo se zdviženými rukama a otevřenými dlaněmi. Všichni na něj řvali negativní nadávky a urážky, které sami slychali v životě od druhých, ale i takové, které jen zaslechli. Procházející se na každého podíval a odpověděl „děkuji“. Byla hrůza to poslouchat. Některé nadávky a urážky jsem také znal z mého starého života, ale už si nepamatuji, kdo mi je říkal. Jestli to není tím, že jsem vnitřně těm lidem odpustil. Neděko-

val jsem. Nebylo za co. Neřikal jsem nikomu žádné nadávky, nedokážu to dělat. Byl jsem ale napomenut jedním z organizátorů s důrazem moci a násilí, „děkuji!“ a „rychleji!“. Tento rituál byl pro mne velice ponižující a odporný, přestože jsem člověk smířený s Bohem i s lidmi. Rituál skončil když se všichni vystřídali. Potom následoval druhý rituál. Skrze takový rituál vstupovali kdysi mladí chlapci, asi patnáctiletí, mezi muže. Při tomto rituálu jsme leželi na zemi ve dvou řadách střídavě vpravo a vlevo bok po boku se vztyčenými rukama s otevřenými dlaněmi. Ten, kdo byl na konci řady, vstal a proplétal se mezi těmito dvěma řadami střídavě vpravo a vlevo opíraje se o vztyčené ruce a vždy se na každého podíval. Při tom jsme všichni řkali: „Když jsem byl malý chlapec, myslel jsem jako chlapec, teď jsem muž a žiji jako muž.“ Tento výrok je prý od apoštola Pavla. Hledal jsem ho, ale nenašel. Našel jsem něco trochu podobného v 1. Korintským 13,11. Rituál skončil až se všichni vystřídali. Vnitřně jsem i tento rituál odmítal, proto jsem nic takového neřikal. Třetí rituál byl „posvěcení“. V tomto rituálu jsme byli pomazáni vonným olejem ve tvaru kříže na prsou. I tento rituál jsem odmítl. Nevěřím na takováto fyzická posvěcování a potom, v čem mě může posvětit pohanský rituál? Nestojím o to! Když byli všichni pomazáni olejem, tedy kromě mne, rituál skončil. Hned na to začal obrovský řev všech chlapů, tedy kromě mne, na znamení vítězství a oslavy dokončené iniciace. Tento řev a bubnování trvalo několik hodin. Druhý den někteří chlapi nemohli ani mluvit. Měl jsem z toho v hloubi srdce smutek. Nebylo co oslavovat, z čeho se radovat. Tu hrůzu, co jsem tam za těch několik dní prožil? To mám oslavovat?

Součástí této oslavy bylo opékání prasete venku na ohni. Ani toho jsem se nezúčastnil. V pátý den ráno už byla jen přednáška, kterou opět předcházelo velké bubnování. Na této přednášce jsme se dozvěděli, že „iniciace nám otví-

rá nové dveře na cestu života. Jsme na cestě, na nové cestě. Naším úkolem je nyní sdílet se, co jsme zažili, čím jsme prošli.“ Tak to právě, milí bratři a sestry, dělám. „My, kteří jsme prošli iniciací, máme bohatství, zlato. Já jako účastník to říkám. Já s tím zlatem zacházím, je moje.“ S těmito výroky však nesouhlasím. Co je moje? Čeho jsem dosáhl? Vlastním úsilím? Ne, nic není moje. Já jsem Boží dítě a vše co mám je jen z Boží vůle propůjčené. Mně nic nepatří, ani za zásluhy ani aktivity. „My iniciovaní možná zjistíme, že se budeme chovat jinak. Je to tím, že jsme mohli najít nové dveře, jak nově vyjít, začít.“ Tak jestli se touto iniciací něco v mém životě změnilo, tak jsem se naučil být k okolnímu světu tvrdší a zaseknutější k jakýmkoli obřadům, ať církevním, nebo civilním. Dopoledne, ještě před obědem, byla prezentace skupinek. Bylo tam celkem devět skupinek. Úkolem každé skupinky bylo připravit si nějakou scénku nebo jiný příspěvek do společného programu. Všechny skupinky měly scénky, které byly parodií, zesměšněním některých rituálů nebo výsledků přemýšlení o samotě. Všem se tyto scénky moc líbily včetně organizačního týmu. Tomu asi nedošlo, že to je výsměch jejich práci. Odpoledne byla závěrečná bohoslužba. Odcházení jsme na ni ve slavnostním průvodu zpívající stále se opakující jednoduchou melodii doprovázenou bubnováním. Bohoslužba se konala na nedaleké louce. Při této bohoslužbě byl zpíván chorál svatý Václave a vysluhována Večeře Páně. Po této bohoslužbě byl už rozjezd účastníků. Závěrem bych chtěl takovouto iniciaci mužů doporučit všem, kdo se vyžívají a libují si v obřadech a jejich symbolech a taky upřímně věřícím křesťanům, kteří si chtějí ověřit pevnost a opravdovost své víry. Iniciaci nedoporučuji znovuzrozeným křesťanům. Pro ně je to zbytečná ztráta času a peněz. Ti už mají toto vše za sebou a navíc v láskyplném vztahu se svým Otcem v nebesích.

– S. P. –

40 ZÁPAS O DUŠI

Dodatek autora:

Milí Steigerovi, odpovídám na Vaše dotazy ohledně článku o Iniciaci. Hlavním iniciátorem a tvůrcem mužské iniciace je Richard Rohr, františkánský kněz žijící v Mexiku. Byl přítomen na prvních asi třech iniciacích v ČR. Po něm převzal organizaci a vedení včetně přednášek tým pracovníků, převážně katolických kněží nebo církevních pracovníků. Pořadatelem je YMCA – Živá rodina. Předpokládá se, že účastníci jsou křesťané, i když třeba jen papíroví. Mohou tam přijet i nevěřící, pokud projdou výběrem. Na další iniciaci zvou další zájemce ti muži, kteří již iniciaci prošli. K tomu se dokonce v závěru iniciace zavazují. Mají zvat a říkat, o čem iniciace je, ale nemají mluvit o tom co se tam dělá. Tím také vyjadřují přání o těchto informacích nikde nemluvit ani je nepublikovat. Já osobně s tím nesouhlasím.

– S. P. –

RADIKÁLNÍ KŘESŤANSTVÍ

Rozhovor s členem přípravného výboru Chelčické jednoty Karlem Sukovským:

Nově vznikající církevní společnosti, které zastupujete, se hlásí k radikálnímu křesťanství. Co si pod tímto souslovím máme představit?

Radikální křesťanství je způsob života, který bezprostředně vychází z původního Ježíšova učení, jak se zachovalo v podání novozákonních evangelíí, a který se orientuje na Ježíšově praxi. Pojem „radikální“ pochází z latinského výrazu „radix“, česky „kořen“, a vyjadřuje tak snahu o postihnutí vlastních kořenů křesťanství, o bezprostřední návazání na původní obsah Ježíšova učení. V tomto úsilí radikální křesťanství navazuje také na odkaz starozákonních proroků a zejména pak na dílo středověkého myslitele Petra Chelčického.

Jaké jsou charakteristické rysy radikálního křesťanství?

Základním rysem je apokalyptický myšlenkový rámeček, v němž se radikální

křesťanství pohybuje. Apokalyptika je, zjednodušeně řečeno, zostřený způsob vnímání společenských dějů a přírodních jevů z pozice očekávaného horizontu dějin, v němž Bůh napraví všechno, co jest. Apokalypticky vzato je věk, v němž žijeme, zásadně poznamenán svévolí a vzpourou proti Bohu (tak proroci), vládou Satana a jeho démonských přísluhovačů (Ježíš), panstvím Antikrista (Chelčický). Uvedená negativní skutečnost určuje mezilidské vztahy a návazně i povahu lidské společnosti a charakter tohoto světa. V souladu s výzvou apoštola Pavla „*Nebudte konformní s tímto věkem...*“ (Řimanům 12,2) se radikální křesťanství s tímto všudypřítomným modelem věcí lidských radikálně rozchází.

K uskutečnění zmíněného rozchodu je však nezbytně třeba zásadní změny způsobu uvažování, kterou známe z Bible jako pokání. Proces ztotožnění se s novým způsobem myšlení je završen přijetím víry. Víra, které radikální křesťanství rozumí ve smyslu otevřenosti vůči přicházející Boží budoucnosti, je nezbytným předpokladem realizace nového myšlení v životní praxi. Přijetím daru víry získává křesťan svobodu vůči všem tradicím, zvyklostem, strukturám a mocnostem, v jejichž vymezeném prostoru se do té doby vědomě či nevědomě, nuceně či z vlastního rozhodnutí pohyboval.

Charakter změny myšlení není libovolný, ale je určen Ježíšovým učením, které navazuje na výzvy starozákonních proroků a radikálně je dotváří. Petr Chelčický nazývá toto učení Božím zákonem. Konkrétně se jedná zejména o Kázání na hoře, Dvojpříkázání lásky a Ježíšova podobenství. Třetím základním rysem radikálního křesťanství je potom snaha napodobit Ježíše ve způsobu uplatnění základních prvků jeho učení v praxi.

Na příkladu starozákonních proroků, Ježíše samotného i Petra Chelčického je zřejmé, že radikální model víry je záležitostí výrazně minoritní a týká se vždy jen velice omezeného počtu lidí. Z historie je známo, že pokud se stane výbavou většiny, ztrácí svou radikalitu a podlehne

převažujícím modelu společenského uspořádání. Ježíš v Kázání na hoře svým učedníkům předkládá obraz „úzké cesty, kterou nalézá jen málokdo“ (Matouš 7, 14) a označuje je jako „sůl země“ (Matouš 5, 13). Z uvedeného vyplývá, že radikální křesťanství nutně vede ke konfliktu s náboženskou či politickou mocí, následně pak může vést i k vnější nezajištěnosti a utrpení.

V procesu napodobování Ježíše se odehrává spasení, které radikální křesťanství vnímá jako skutečnost přesahující kategorie přítomnosti a budoucnosti. Spasení není závislé na vnitřním rozpoložení, na vnějších okolnostech nebo rozhodnutí druhých, ale stává se společensvévní zkušeností, kdy křesťané již nyní, v tomto věku zla, žijí svobodně v souřadnicích nové přicházející budoucnosti.

V čem se vlastně radikální pojetí liší od hlavních proudů současného křesťanství?

Jednoduše řečeno: radikální křesťanství se od ostatních křesťanských směrů a proudů liší právě svou radikalitou, návratem ke kořenům evangelia. Byl to Petr Chelčický, kdo jako první jasně vyjádřil protest proti mocné, bohaté, obřadnické, hierarchicky strukturované církvi, která se zpronevěřila svému původnímu úkolu a stala se tak Antikristem. Mnohé se jistě od té doby změnilo, ale základní problém zůstává: církev je trvale v pokušení věnovat se místo tomu, k čemu ji Bůh povolal, něčemu jinému, než řídká jde přímo proti evangelium. Bylo tomu tak nejen u nás na počátku 15. století, ale už v době starozákonní, kdy naprostá většina Božího lidu, včetně náboženských vůdců, spoléhala na svou vyvolenost Bohem a na jeruzalémský chrám s jeho nákladnými obřady. Našlo se jen několik málo proroků, kteří za bláhovou sebejistotou nazřeli neodvratný Boží soud, jejich varování a naléhání ale nikdo nevěnoval pozornost. Podobně tomu bylo i v době Ježíšově. Není náhodou, že jeho největšími odpůrci byla náboženská elita zbožných farizeů a znalců zákona, příznačné je také to, že

ke smrti na kříži byl odsouzen za významné asistence kněží. Vzkříšením však Bůh jasně ukázal, že Ježíšovo učení a praxe jsou základním výrazem přicházejícího Božího království a odrážejí samu Boží povahu. Stále znovu se potvrzuje skutečnost, že největší nebezpečí pro Boží cestu v tomto světě představuje paradoxně právě církev. Může sice vytvořit nádherné obřady, vykonat spoustu dobré práce třeba na poli kultury nebo v sociální oblasti, ale v tom všem je sekulární společností nebo jinými náboženstvími bezpochyby dobře zastupitelná. Církev je církví jedině tehdy, pokud jde ve stopách svého Pána.

Ale zpět k Vaší otázce. Radikalita, jak ji chápe radikální křesťanství, spočívá v přijetí závaznosti Božího zákona, přítomného Ježíšem v Kázání na hoře a realizovaného v celém jeho životě. Je to ona „vyšší spravedlnost“ (Matouš 5, 20b), jež se projevuje: zápasem o pokoj a uplatňování práva, odpovědností ve vztahu k osobám blízkým i vzdáleným, soucitem s bližními, konáním dobrodiní, o němž neví dokonce ani vlastní druhá ruka, zanecháním zbožných póz, zřeknutím se odsuzování a třídění lidí, nenásilím za každých okolností, odmítnutím moci a bohatství, spolehnutím se na Boha. Radikální křesťanství považuje tyto body Ježíšova učení za základní výměr křesťanství. Ježíš ve svém kázání nedává možnost volby, zda tato naučení jeho žáci přijmou za svá či ne. Tím, že své učení nakonec stvrzuje i smrtí, dal zřetelně najevo, jak nezbytně jeho požadavky náležejí k základní výbavě křesťana. Významná je rovněž skutečnost, že Ježíš ve svých pokynech výrazně umenšuje a odsouvá do pozadí takové projevy jako veřejné modlitby, chvály nebo obřady, jež jsou jinak běžnou součástí prakticky všech náboženství.

Radikální křesťanství, které odmítá neúčinné projevy náboženství a do popředí staví Ježíšovu cestu chudoby, nenásilí a solidarity, se s jinými křesťanskými proudy nemůže ztotožnit v některých velice závažných ohledech. Nepři-

42 ZÁPAS O DUŠI

jatelné je například když zavedené církve natahují ruce pro státní peníze na svůj provoz, když před společností obhajují svou nepostradatelnost, když se se státem dohodnou na privilegiích nedostupných ostatním náboženským uskupením, když neumožňují ženám rovnoprávnou účast na životě církve, když se snaží o rozšíření počtu svých příznivců bezohlednou manipulací, když si pletou boj se zlem s jinými zástupnými boji (jako například s příslušníky menšin, s jinými náboženstvími nebo s vědou), když pokládají za opravdovou víru pověru (třeba neomylnost římského biskupa nebo neomylnost doslovného znění Písma [??? – pozn. ZODu]), když podporují mocenské zájmy státu, když ze svých duchovních činí vojenské kaplany. Problémem v dorozumění je také namnoze stále přetrvávající naivní optimistická víra v pokrok – ať už ekonomicko-technologický (problémy světa vyřeší neomezený trh a lepší technologie) nebo náboženský (problémy světa vyřeší duchovní „probuzení“). Apokalyptický rozměr, vlastní radikálnímu křesťanství, brání hledat jednoduchá řešení a umožňuje vidět krizi tohoto věku v ostřejších konturách.

Nemůže vzniknout dojem, že se v případě radikálního křesťanství jedná o sektu...?

Každá sekta má několik základních rysů, které ji sektou činí. Jsou to zejména vědomí vlastnictví jediné pravdy, neschopnost dialogu s jinak smýšlejícími, ideologická sešněrovanost a výrazná role vůdců. Nic takového nenajdete v radikálním křesťanství, které z principu vytváří otevřené společenství.

V úvodu jste zmínil, že radikální křesťanství se se současným modelem lidské existence radikálně rozchází. V jakém smyslu?

Radikální rozchod znamená, že se vědomě zřeknu účasti na společenských strukturách a procesech, které mají antikristovskou povahu, které nejsou v souladu s Ježíšovým učením a praxí. Uvedu příklad: Mnozí křesťané se dnes často rádi angažují jako specialisté v oblasti

rodiny nebo sexuality a působí tak někdy dojmem jednostranně zaměřených hlasatelů mravnosti. Nechci tvrdit, že je to snad špatně, není však bez zajímavosti, že Ježíš tyto otázky neřeší, ba dokonce mluví o nezbytnosti rodinných rozkolů pro evangelium a nad vlastní rodinu staví své žáky. Úkol, kterým je pověřuje, není rodinné poradenství, ale radikální příklon k spravedlnosti, právu a milosrdenství. V tomto smyslu středem zájmu radikálních křesťanů není jejich vlastní dokonalost nebo kulturní čistota ve stylu novozákonních farizeů, ale – řečeno s Komenským – „všenáprava“ ve stylu přicházející Boží budoucnosti.

Už samotný pojem „všenáprava“ dává tušit, že na takovou změnu nestačí žádné seberadikálnější společenství. Apokalyptika však programově počítá s Božím konečným zásahem do dějin tohoto světa. Tato skutečnost radikální křesťany zbavuje beznaděje a skepse, nezabavuje je však odpovědností za vnášení nového paradigmatu myšlení a jednání do struktur starého věku.

Potřebu rozchodu s daným modelem lidské společnosti řešili v minulosti mnozí radikálové jednoduše odchodem do ústraní a samoty. Takový způsob řešení však odporuje základnímu Ježíšovu pověření, kterým své žáky naopak vysílá „jako ovce mezi vlky“ (*Matouš 10, 16*) – tedy do vřavy světa. Radikální křesťan vnímá svůj úkol být uprostřed dění jako nezastupitelný, navzdory tomu ale usiluje o to být vůči mechanismům, které tento svět pohánějí a určují, nezávislým.

Mohl byste být v této otázce konkrétnější?

Pokusím se načrtnout obraz konkrétního radikálního společenství. Nejedná se nezbytně o sbor či farnost, jak jsme zvyklí. I když má takový lokální sbor nepochybně řadu výhod a předností, jedná se spíše o výjimku, pokud se jej podaří ustavit. Je to dáno tím, že radikální cestu volí jen omezený počet křesťanů, jak jsem již dříve zmínil. Dnešní technika ale umožňuje vzájemnou komunikaci prostřednictvím internetu a tak mohou vzni-

ZÁPAS O DUŠI 43

kat sbory virtuální, které vytvářejí vlastní duchovní a programovou náplň. V určitých časových periodách se pak konají sněmy, čili setkání v rámci regionu nebo republiky. V jistém smyslu se jedná spíše o síť jednotlivců či skupin, než o klasický model církve. Nezáleží dokonce ani na tom, jestli někdo už členem nějakého jiného náboženského společenství je. Struktura připomíná Síť víry, obraz ze stěžejního díla Petra Chelčického, která v hlubinách tohoto světa zachytává jednotlivce ochotné slyšet Ježíšovo pozvání a dát se na cestu následování. Pokud se týká zmíněné programové náplně, jedná se, obecně řečeno, o vymezení sborové strategie, kterou sbor vytváří k realizaci požadavků Ježíšova učení. V praxi půjde nejprve o zprostředkování objektivních informací, dále pak například o součinnost v naplňování předpokladů dobrovolné skromnosti a environmentální senzitivity, o mírotvorné iniciativy apod.

Uvažujete o tom, že se Vaše společenství zaregistruje podle Zákona o církvích?

Popravdě řečeno, je nám v zásadě jedno, jakým způsobem bude náš vztah ke státu uspořádán. Můžeme se registrovat buď jako občanské sdružení nebo jako církevní právnická osoba. Druhá možnost se, vzhledem k charakteru společenství, jeví jako vhodnější, je však závislá na tom, zda se v dohledné době naplní stanovený počet 300 členů, který je pro registraci zákonem vyžadován.

Vymezený prostor neumožňuje, abychom tento rozhovor rozšířili i na oblast radikální věrouky, liturgie nebo pojetí svátostí. Bezespory by uvedená problematika nejednoho surfaře zajímala.

– www.granosalis.cz –

NAPSALI JSTE NÁM

✉ **Milí Steigerovi,**
děkujeme za váš pozdrav a přání. Častokrát na vás vzpomínám a říkám si, jak se asi máte a že bych vás ráda po dlouhých letech zase viděla. Naše domácí škola už skončila, protože je povolená jen na 1. stupni ZŠ. J. chodí do 8. třídy a M. začala v září 6. třídu. Ano, určitě vás zajímá, jak se zařadily do kolektivu apod. Na to se ptá úplně každý, to je jasné. Mohu říct, že holky neměly nějaký zvláštní problém, protože byly často s druhými dětmi na hřišti a v různých kroužcích a taky mají své kamarády ve sboru. Já stále tvrdím, že školní docházka nic nezmění, protože extroverti i introverti zůstanou v podstatě vždy tím, čím jsou. J. je jasný extrovert a snadno navazuje přátelství. Tak to bylo, je a bude. M. je uzavřenější, protože je intovert. I kdyby chodila do školy od 1. třídy, nikdy nebude takový nadšenec jako J. Způsob, jak se dítě zařadí do kolektivu, je dán jeho temperamentem.

Měla jsem obavy, jak to M. zvládne, ale Bůh vyslyšel mou modlitbu a poslal do její třídy novou dívku, s kterou se hned skamarádila. Její problém byl spíš zvyknout si na nové učitele pro každý předmět, jejich způsoby, množství nového učiva a přecházení ze třídy do třídy. Ale J. jí byla nablízku a mnohé jí pomohla vyřešit. Je jí dobrou oporou.

Byli jsme moc vděční, že díky domácí škole jsme měli různé výhody a možnosti. Byla jsem s holkama 2x v létě na 3 měsíce v USA a nic nemusely ve škole dohánět. Mám radost, jak dobře umí anglicky a že i tento experiment se podařil na výbornou! Mnozí si myslí, že je to tím, že byly rok ve Státech. Ne, není. Je to jen neúnavnou vytrvalostí, kterou jsem jim věnovala před tím, než tam jely, a pak samozřejmě i tím, že tam byly, měly kamarády a hlavně, hodně četly. Jenny tam jedno léto přečetla přes 60 knih, jako např. *Boxcar children*, *Little House on the Prairie*, etc. Minulé léto jsme tam prožily úžasnou dovolenou, projely 10 států, navštívily jsme *Rocky Mountains*, *Estes Park*, *Grand Canyon*, *Dinosaur Tracks*, *Monument Valley*, *Wupatki Indian ruins*, *Sunset Crater*, *Meteor Crater*, *Petrified Forest*, *Las Vegas*, *Hoover Dam*... Ale Vy jste určitě všechna ta nádherná místa

44 ZÁPAS O DUŠI

taky navštívili. Začátkem června budu mít cestu do Prahy a třeba bych se mohla u Vás na skok zastavit.

Mějte se dobře a Bůh Vám žehnej ve Vaší činnosti, kterou konáte pro Něj a pro druhé.

– Vaše Anička –

✉ **Revize mého e-mailu:**

Vážený přítel!

Velice se Vám omlouvám za unáhlené a neuvážené rozhodnutí ohledně ukončení zaslání Vašeho časopisu „Zápas o duši“. Přechtení časopisu, který jste mi poslali v lednu, bylo pro mě tak velkým přínosem za který Vám moc děkuji. Pokorně Vás prosím, zasílejte mi Váš časopis i nadále. Přeji úspěch vaší práci. V Kristově lásce,

– Květa D. –

✉ **Milí Steigerovci,**

příjemný Boží deň prajem a objednávam týmto 20 ks časopisu Zápas o dušu – Leden 2007, prípadne aj viac kusov predchádzajúcich čísiel časopisu. Chcem tento časopis rozdať v našom kresťanskom zbere k čítaniu a prípadne o ďalej rozširovať medzi rodinu a svojich známych. Ďakujem Vám za prácu na Božom diele, ktorú konáte a pomáhate nám viac a bližšie poznať a konať Božiu vôľu. Nech Pán Boh žehná prácu vašich rúk v diele časopisu Zápas o dušu.

– JUDr. L. V., Nové Zámky –

✉ **Vážený bratře a učiteli Pavle Steigere!**

Děkuji Hospodinu, našemu Bohu, že v tomto světě plném lákadel od jiných bohů, vedl své věřící, nevěřící i odpůrce, k objasnění svých elektronických tajemství a umožnil komunikaci pomocí internetu. My pak máme jedinečnou možnost sytit naše hladovějící duše slovy duchem obdařených lidí, jako jste bratře i Vy. Prosím Boha, aby mi dal další příležitosti najít a slyšet více takových kazatelů.

– S úctou, Ing. Petr F. –

✉ **Milí bratři a sestry v redakci časopis Zápas o duši,**

I když jsem se s vámi osobně neseťkal, miluji vás, protože tak, jak i já, milujete Boha Otce a našeho Pána Ježíše Krista. Chci vám ze srdce poděkovat za mnohaleté pravidelné zaslání vašeho časopisu, na který jsem se vždycky moc těšil, neboť jsem v něm vždy našel nové porozumění a tím byl posílen a povzbuzen ve víře.

V této souvislosti vás také prosím o prominutí opožděných plateb předplatného. Vždy, když se tak stalo z různých důvodů, tak mě to mrzelo.

V této druhé části mého dopisu bych vás chtěl ale poprosit, což možná bude pro vás překvapivé, abyste mi už časopis neposílali. Důvodem tohoto mého rozhodnutí je, že mi je „duchovní pokrm rozdáváný v pravý čas tím věrným služebníkem“ zasílaný na DVD nosičích a oběžných dopisech přímo domů. První časopis 2007 ještě zaplatím.

Moc vám děkuji za pochopení. Pán Ježíš vám žehnej ve všem vašem konání. – Rudolf F., Třinec –

P.S.: Za vaši věrnou službu dovoluji, abych se i já vám odvděčil a naplnil tak aspoň z části výše uvedené slovo, že vás miluji. Posílám vám DVD nosič s půlhodinovým kázáním živého Božího slova přímo skrze misionáře Dr. Evalda Franka, které je vysíláno a tak nesené do celého světa všem národům, rasám, kmenům, jim na svědectví. Pevně věřím, že budete mocně osloveni a že se o vaší radosti se mnou podělíte. Pán vám žehnej.

ZOD doporučuje:

<http://www.apologet.cz/?q=articles/category/4-branhamismus/id/14-william-branham-nejvetsi-prorok>

✉ **Milí Steigerovi,**

předem mého dopisu vás chci hlavně povzbudit a poděkovat za časopis „Zápas o duši“, který vydáváte. Vždy se těším na každé další číslo, protože všechny články jsou pro mne i biblickým vyučováním a inspirací k přemýšlení nad Božím slovem.

ZÁPAS O DUŠI 45

Nevlastním internet, na mém radio-přijímači nenaladím Rádio 7, ani další vaše programy, tak že ZOD je pro mne jediné spojení s vámi a věřím, že nás starších je víc.

Velmi mne zaujal článek „Křesťanský polyteismus“ a také děkuji za článek „Služebníci slova Božího“, ve kterém uvádíte ukázkou ze života a díla Vladislava Santárieuse (1915 – 1989). Pravdivá jsou jeho slova: „Ne nová dogmata, organizace, formy a náboženské praktiky, zbožné tlachy, ale nový člověk, Kristův člověk – to je program Božích lidí a všeobecné církve Kristovy.“

Moje zamyšlení se bude týkat Eumenické rady církví a České biskupské konference, reprezentující římsko-katolickou církev a jejich společného dokumentu, který se jmenuje „Charta oecumenica“ a co znamená následovat Krista. Musím říct, že jako bývalá katolička se podivuji nad tímto spojením církví a jejich snahou o jednotu.

V 6. bodě „Charty“ je napsáno: „Přes naše rozdílná teologická a etická stanoviska má zásadní význam naše sounáležitost založená na Kristu.“

Často přemýšlím nad slovy Pána Ježíše, kde říká, že:

◆ Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů? A tehdy jim prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal. Jděte ode mne, kdo se dopouští nepravosti.“ (Mt 7:21-23).

Komu patří tato Ježíšova slova a proč Ježíš odmítl ty, kteří se k Němu hlásili? Co dělali špatně, v čem chybovali? Proč je tak rázně a nekompromisně odmítl?

Soren Kierkegaard ve své knize „Nácvik křesťanství“ (1848) popisuje rozdíl mezi následovníkem a obdivovatelem Krista:

„Kristus přišel na svět s úmyslem svět spasit a zároveň chtěl, aby se stal příkladem, aby zanechal stopu pro toho,

kdo se k němu připojí; musí to být následovník, jenž stopě odpovídá. Kristus je tedy příkladem a aby se příkladem stal, narodil se a žil v úzkosti a ponížení.

Kristus nemohl nabídnout víc než své podmínky tomu, kdo se k němu připojí a za těchto podmínek se žádný obdivovatel nikdy nepřidal.

Jaký je tedy rozdíl mezi obdivovatelem a následovníkem? Následovník je, nebo se snaží být tím, co obdivuje, ale obdivovatel se osobně zdržuje mimo a vědomě či nevědomě si nevšimne, že ho předmět obdivu vyzývá, aby se stal, nebo aby se snažil stát se tím, koho obdivuje.

Obdivování Krista místo následování je nepravda, klam v křesťanstvu dosti obvyklý, kdy se zneužívá Kristovy vyvščenosti pouze k adoraci.“

„Následovat Krista, to jest „trpět pro učení“ je dnes už úplně vymýceno, ani se o něm v kostelech nekáže“ – konstatuje Soren Kierkegaard (v roce 1848).

Opravdu už nezáleží na „učení“, to jest následování Krista? A jestli ano, tak jak a jakým způsobem se chtějí „protestantské“ církve sjednotit s učením římsko-katolické církve, aby dosáhly jednoty, o které v „Chartě“ mluví?

Touto otázkou končím svoje zamyšlení. Bůh vám žehnej a provázej vás v následování Krista.

– Ludmila F., Kunovice –

Odpověď:

◆ Proto vám zdůrazňuji, že žádný, kdo mluví z Ducha Božího, neřekne: „Ježíš buď proklet“, a že nikdo nemůže říci: „Ježíš je Pán“, leč v Duchu svatém. (1 Korintským 12:3) Jde o to z jakého ducha „Pane, Pane“ někteří říkají.

✉ Milí Steigerovi, už mnoho let čteme Zápas o duši. Těšíme se na každé nové číslo, i když ne vždy přečteme úplně všechno. Je to vinou naší pohodlnosti, že některé delší články jsou prostě „příliš“ dlouhé. Zvláště oceňujeme publikaci nových neob-

46 ZÁPAS O DUŠI

vyklých pohledů na části Písma, které jsme si za léta navykli interpretovat tím „naším a jedině správným“ způsobem – např. téma vyvolení nebo tisíciletého království. Věříme, a je to z oněch textů zřejmé, že za vším je pečlivé studium Písma tím vzácným způsobem „jako bys to četl poprvé“. Vůbec nevadí, že s něčím nesouhlasíme, vždyť právě ta odlišnost vede čtenáře do Písma ke zkoumání a porovnání. Pokud ovšem ZOD ihned neodhlásí jako bludařský a kdoví-jaký ještě. Ale myslíme si, že títo „majitelé navždy jediné pravdy“ už mezi vašimi pravidelnými čtenáři nejsou. Ale – co dá člověku četba něčeho, co by byl sám schopen odříkat téměř z paměti?

Co se skladby obsahu týče, uvítali bychom např. životopisy významných Božích služebníků i formou seriálů a více kritických ohlasů v korespondenční rubrice. Na druhé straně chápeme, že každý by rád něco jiného a není možné vyhovět všem. Takže budeme za ZOD děkovat Pánu i pokud zůstane stejný a stále stejně dobrý. Křesťanských periodik vychází mnoho a díky Pánu za to, ale „hutného pokrmu“ tam mnoho není.

– Jaroslav a T. H., Šumperk –

☒ Vážení Steigerovi, srdečně Vás zdravím a děkuji Pánu Bohu za obrovskou práci, kterou skrze Vás koná. Je toho málo z obsahu Vašich článků, nad čím si dělám otazníky. Tím nechci říci, že byste i v tom nemohli mít pravdu. To však teď nechci rozebírat.

S velkým zájmem jsem sledoval ve Vašem časopise diskuzi o svobodné vůli člověka, o znovuzrození a predestinaci. Svrchovanost Boží je pro mne jasná. Dokonce bych šel ještě dál: z biblických příkladů vysvítá, že Bůh ve své svrchovanosti může změnit i své postoje a stanoviska vůči člověku a lidským společenstvím. Kdo jsme my, abychom museli nutně všemu rozumět, co Bůh činí a proč to činí (Job 42, 1-6). To je jen naše často tak ošidná logika, která si to nedokáže srovnat s Boží

vševědoucností a předvídavostí.

Z Vašeho časopisu mám velký užitek. Škoda, že už v rubrice „Napsali jste nám“ se neobjevují dopisy, obsahující nesouhlas nebo pochybnosti k Vaším výkladům Písma a Vaše odpovědi na ně. To bylo velmi poučné a Vaše vysvětlení, byť opakovaná, jistě posloužila i těm, kteří Vám z ostychu nebo neshodnosti své obdobné názory nenapsali. (Fp 3,1).

Trochu mi vadí, že jsou ve Vašich článcích uváděna jména theologů málo známých (alespoň mně), pokud to nejsou jména hodně známá jako třeba Spurgeon, Stott, Wesley, Barth a pod. Alespoň národnost nebo příslušnost k církvi by pomohla. Ale to jsou jen maličkosti. Mohu se jen připojit k těm, kteří Váš časopis chválí a Vaší práci si velmi cení. Jsem už starý člověk a jako mnozí z mé prvorepublikánské generace jsem dalek toho, abych vlastnil počítač. Nemám ani televizor, natož pak internet. A tak jsem odkázán jen na tištěné texty.

Napište někdy něco podrobnějšího o hříších, nejen o hříchu. Myslím si totiž, že znovuzrozený člověk velice brzy žije v permanentním pokání a to nejen při pohledu do své minulosti, ale i do přítomnosti. Bylo by dobré vysvětlit blíže Pavlovo „Co není z víry, je hřích“ (Ř 14:23) nebo Augustinovo „Miluj a dělej si co chceš!“ v souvislosti se svobodou křesťana.

Přeji Vám všechno dobré od našeho společného Pána a myslím na Vás a na Vaši práci na modlitbách.

– Rostislav K., Praha –

☒ Z dopisu č. 186 [k ekuméně]

... Je možné, aby představitelé církví protestantských a katolických byli vedeni jedním Duchem Kristovým a přitom měli rozdílná teologická a etická stanoviska a jejich sounáležitost založená na Kristu přitom byla shodná?

Přemýšlím o tom jako bývalá katolička. Asi před 18 lety jsem začala číst Bibli svatou a zjistila jsem velké rozdíly mezi učením římsko-katolickým a Pís-

ZÁPAS O DUŠI 47

mem svatým. Začala jsem hledat pravdu a dlouho jsem nechápala, proč se mě tenkrát protestanté ptali, jestli jsem přijala Pána Ježíše jako svého Spasitele – vůbec jsem nerozuměla, proč se tak ptají. Vždyť já jsem v Něho věřila už od dětství, chodila jsem do kostela, ke zpovědi a k přijímání, ... atd. Ale pak jsem s Boží pomocí porozuměla, že se musím rozhodnout a když se rozhodnu, tak pak jen Jeho jediného uctívát, k Němu jedinému se modlím a skrze Něho přistupovat k Bohu Otci, (totiž v katolické církvi se modlí k různým svatým, k Marii a skrze Marii se dostáváte k Ježíši, ... atd.), a všechno toto ostatní marné modlení opustit, ba vyznat to jako hřích činěný v nevědomosti a stát se následovníkem Pána Ježíše Krista. Bylo to tak šokující poznání (do té doby, asi 40 let, se mně toto učení zdálo správné a pravé, jiné jsem do té doby nepoznala) a tak velký zásah do mého života, že kdyby mě Pán Bůh nevedl a nedal sílu se vymanit z tohoto „dědictví otců“, tak z mé lidské síly a snahy bych to nikdy nedokázala.

Právě proto se dívám tomuto spojení církví, protože ze strany římsko katolické církve zatím k žádné „obnově církve“ nedošlo, aspoň já jsem to nezaznamenala. Zdá se mi totiž, že tento „tolerantní“ postoj protestantů vůči katolíkům vůbec nepomůže a to mě trápí ze všeho nejvíce. Obávám se, že to nepomůže ani k „obnově církví“ protestantských, a to přestože:

◆ Pijete nejčistší vodu, tu ostatní noma kalíte. (Ez 36:17-23)

Na závěr tohoto mého dopisu uvádím k zamyšlení citáty ze spisu J.A. Komenkého „Obnova Církve“:

Na tom tedy stojí, že ostatkové církve mají se k Bohu horlivě obracet a padlý způsob poct jeho mezi sebou napravovatí mají. Jak by tedy i nyníjší po těch antikristovských nečistotách církve obnova státi se měla, k tomu ne mozek něčí náleží, než Bible svatá a první skvetlé církve příklad.

Napomenutí k reformátorům:

Chrámy napravení v tom bude, abyste je od poškvů modlářských vyčistili a abyste je posvětili.

Podobně se nám evangelíkům přihodilo, že ač nás Bůh od Antikristových bludů oddělil, nám se však rytín a slitin všelijakých opustit nechťelo, až Bůh, ted' skrze téhož Antikrista hrozné zpuštění na nás uvedl. Tak chrámy od modlářství a pověr vyčistit potřebí bude znovu je posvětit. Ale jak? Zdalí nějaké svěcené vody kropením, či solí posypáním, či kazatelnic mrskáním, či novým oltářů mazáním, či křížů nějakých po stěnách děláním? Nikoliv. Antikristoviť to byli šermové pověry, k čarám a kouzlům nežli k posvěcení podobnější věci.

Jiný daleko, jiný sprostnější, avšak mocnější způsob Duch Boží nám ukazuje skrze apoštola řkoucího: Všeliké stvoření Boží posvěcené bývá skrze slovo Boží a modlitbu (1Tm 4:5) ...Nebo dům, můj dům modlitby, slouiti bude u všech národů (Mk 11:17)“

– L. F. K. –

✉ Milí Steigerovi,
moc děkuji za zveřejnění článku o Chartě Oecumenice. Posílám i odkaz na jeho odpověď Pavlovi Černému:

<http://www.granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=6718&mode=&order=0&thold>

Další rozdily v učení najdete na:

<http://prokrestany.sweb.cz>

✉ Milí Steigerovci,
pravidelne nám posielate ZOD do Kanady a dávno som vám už nič nenapísal, neodpísal na otázky. Lúto mi, že časopis už nevychádza v slovenčine, nám v češtine nie je praktický, lebo slováci z YU česky nerozumejú dobre a stará generácia Čechov vo Windsore ťažko hovorí vlastným jazykom. Posielajte mi iba jedno číslo pre mňa osobne.

– S pozdravom Jan F., Kanada –

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a
případné připomínky adresujte na
<zod@hcjb.cz> nebo:**

Distribuce CZ

**HCJB – ZoD Distribuce
Pavel & Klára Steigerovi
Hošťálkova 1b
169 00 Praha 69 – Břevnov**

**Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě**

Název účtu:

ZOD – HCJB World Radio

Číslo účtu:

KB Praha 1; Pobočka Pohořelec 22
96538621 / 0100

<http://www.hcjb.cz> nebo <http://www.reformace.cz>

**Pokud máte přístup na webové stránky • Sledujte denní zpravodajství
z křesťanského světa • Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODy od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah •
Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí •
Chystáme pro vás video a další novinky**

**HCJB online vysílání na <<http://www.radio7.cz>>
každé pondělí od 8:30 do 9:00**

**HCJB online vysílání na <<http://www.lumen.sk>>
každou neděli od 10:45 do 11:00**

ZÁPAS O DUŠI © vydává ZOD – Zápas o duší, HCJB – World Radio
Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69

Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69

Tiskne PBtisk s.r.o., Prokopská 8, 261 01 Příbram VI

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**